Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkêren hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Devrim ve sosyalizm için örgüt seferberliği!

Yıl:8, Sayı:216
15 Kasım 1982

D mokrasiye g çişin yolunu şanlı Ekim Devrimi aydınlatıyor

Aliye P.Atılgan

Faşist anayasa tasarısı artık Türkiye Cumhuriyeti Anayasası adını aldı. Bundan böyle faşist iktidarın daha bir pervasızlaşacağı açıktır.

Bazı liberal yazarlar daha şimdiden faşist cuntanın oy sandıklarından çıkan "%91'lik ezici çoğunluk" karşısında yerlere eğiliyor, artık "anayasallaşan" faşizm karşısında diz çöküyorlar.

Menşeviklerimizin "gerçekçi" yazarı Oktay Ekşi 9 Kasım günlü *Hürriyet*'te, referanduma katılımın %90'ı aştığını söyleyerek şöyle diyor:

"Katılma, demokratik sistemin temel taşlarından biridir. Çünkü ancak katılma müessesesi ... yönetenlerle yönetilenler arasındaki kopukluğu ortadan kaldırır... Ve böylece yönetenlerle yönetilenler arasında ... 'bir toplumsal sözleşme' imzalanmış olmaktadır... Şimdi hepimize düşen, bu yeni 'toplumsal sözleşme'nin oluşturduğu ortamda, huzurlu, özgür bir Türkiye yaratabilmek ve bunun için elbirliği etmektir."

On Kasım tarihli *Milliyet*'te ise Teoman Erel "milletimiz kahir bir ekseriyetle 'kabul' dedi, millet neylerse güzel eyler, artık geleceğe bakmalıyız" diyor.

Bu yazarlar o kadar "demokrat" ki "halkın hür iradesi"ne duydukları saygı yüzünden "özgür bir Türkiye"yi yaratma yolunda faşist cuntayla "elbirliği" etmeye bile boyun eğiyorlar. Demokrasiyi cuntanın seçim sandıklarına indirgeyen bu "demokrasi" anlayışı menşeviklerimizin baştacı ettikleri tekeldışı burjuvazinin cibilliyetini göstermesi açısından ibret vericidir.

Burjuva "muhalefet"in sözcülerinin 7 Kasım'dan bu yana ağızlarına almadıkları şey ise "%91'lik evet oylarının" gerçeği ne kadar yansıttığıdır. Faşist sürülerin en iğrenç örneklerini yarattıklarına hiç kuşkumuz olmayan seçim hileleri vb. konulara hiç girmeyeceğiz. Referandum günlerinden çok önce anayasaya hayır diyeceklere yönelik olarak yaratılan, planlı ve sistemli gözdağı, baskı, yasak, terör ortamı bu sonucun en önemli nedenidir.

Anayasaya evet oylarının artışında çok önemli bir etken de burjuva muhalefetin tutumu oldu. Faşist cuntayla "ülküde ve kaderde" bir oldukları halde, "üslup"ta anlaşamayan, bu nedenle de devre dışı bırakılan burjuva muhalefetin sağ kanadı, Evren'in deyimiyle "rüyalarında bile göremeyecekleri" bu faşist anayasaya, kendilerine yapılan "haksızlığı" sineye çekerek "evet" dediler.

Burjuva muhalefetin sol kanadına gelince, bu kesimden "evet" saflarına verilen destek ise yanıltıcı propaganda yoluyla oldu.

On Kasım günlü *Milliyet*'te, referandumda "hayır" oyu kullandığını açıklayan Teoman Erel şu yorumu yapıyor:

"Bizler o kadar azız ki mücevher gibi değer kazandık... Red oylarının ilk haberlerdeki gibi yüzde üç-dört dolayında kalmaması — özellikle dışa karşı — iyi olmuştur. Zaten hakkımızda eksi tutum alan dünya kamuoyu önünde Türkiye'yi demokrasi treninin ikinci, üçüncü mevki vagonuna yerleştirecek bir izlenimi kimse istemiyordu."

Teoman Erel sol burjuva muhalefetin faşist cuntanın "demokratik yaması" olduğunu kendi ağzıyla itiraf ediyor. Dünya kamuoyu "hayır" oylarına bakıp, "Türkiye demokratik bir ülke" kanısına varacakmış!

Referandum sonrasında Avrupa basınında yer alan yazılara, yorumlara bakacak olursak Erel'in hayalleri kursağında kalacağa benziyor. Ama %91'lik halk oyuyla onaylanmış, seçilmiş olmak iddiası güçlü bir iddiadır. Bu bakımdan, dış dünyaya referandumun nasıl bir ortamda yapıldığını, Anayasa'nın faşist içeriğini, Türkiye halklarına baskı ve zulüm dolu günlerden başka birşey getiremeyeceğini sabırla, örnekleriyle anlatmak, artık anayasal bir elbise giymiş olan faşizme karşı seslerini yükseltmelerini sağlamak önümüzdeki dönemin en önemli görevlerindendir.

Bu açıdan, Viyana'da oynanan Galatasaray maçı sırasında faşist anayasaya karşı BİRKOM tarafından, gerçekleştirilen eylem, gerek içeriği, gerekse biçimiyle gerçekten güzel bir eylem oldu. *İşçinin Sesi*, PKK ve Dev-Yol militanları maçın 30. dakikasında tribünlerin önündeki telleri keserek dört ekip halinde sahaya girdiler. Maç durdu. Ellerinde "faşist cuntaya ve anayasasına hayır" pankartlarıyla gösteri yapan ve aralarında bir kadın devrimcinin de olduğu militanları, Türkiye'de televizyonları başında maç seyreden yüzbinlerce kişi izledi. Eylem yüzbinlerce kişiye referandumla ilgili devrimci tutumu iletmek açısından önemli bir işlev gördü.

Geçtiğimiz hafta faşist anayasayı protesto etmek amacıyla Dev-Sol da Köln Başkonsolosluğu baskınıyla başlayan bir dizi eylem koydu. Bunlar geniş yankı uyandırdı. Buna karşın Dev-Sol'un gerçekleştirdiği bu baskın eylemleri ancak "ne yapmamamıza" güzel bir örnek oldu. Referandum öncesinde Avrupa kamuoyunda cunta aleyhine dönen hava karşısında Dev-Sol'un eylemleri tam ters bir etki yarattı. "Terörü önlemek için başka çareleri kalmamıştı" edebiyatının önünde alan açtı.

Ne garip bir rastlantıdır ki, Türkiye işçi sınıfına, halkına faşist anayasanın dayatıldığı 7 Kasım günü, Türkiye işçi sınıfı aynı zamanda şanlı Ekim Devrimi'nin 65. yıldönümünü kutladı. Türkiye işçi sınıfının gözü ne faşist anayasanın sınırlarını çizeceği bir "demokratik düzen", ne de liberal burjuvazinin karikatür demokrasisindedir. Türkiye işçi sınıfı Ekim Devrimi'nin kızıl ışığına, devrim ateşleri içinden doğacak gerçek demokrasiye gözlerini dikmiştir. Türkiye işçi sınıfı Lenin'in yolundan yürüyecek, bugünün kara gericilik ortamında binbir baskıyla sindirilmiş ama öfke dolu yığınları uyandıracak, her türlü burjuva etkisini kırıp devrimi gerçekleştirecek ve ülkemizde proleter demokrasisinin özgürlük dolu bahçelerini yeşertecektir.

İŞÇİNİN SESİ

Masrafi: 50p ■ Yillik abone: 15 pound ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilemez.

İçindekiler

DUYURU

Yoldaşlar,
Partimizin "Örgüt Seferberliği" duyurusunu geçen sayımızda yayınlamıştık.

Örgüt seferberliğinin bir parçası olarak, *İşçinin Sesi* de mizampajda ve içerikte belli yenilikler yapmaya başladı. Örneğin, özellikle örgüt seferberliğine ışık tutacak bir içerikle *Anahtar* sayfası yeniden başlatıldı.

Biz seferberliğimizi sürdüreceğiz ama merkez organ olarak, örgüt seferberiğine ana katkımız, örgütlerimizin, yoldaşlarımızın göndereceği haberlerle partimizin seferberliğini gazete sayfalarında canlı olarak aktarabilmek olacaktır!

Haydi yoldaşlar!

Devrim ve sosyalizm için örgüt seferberliğine!

İşçinin Sesi

Yoldaşlar,
Yaz taarruzundan bu yana yayın paralarının *İşçinin Sesi*'ne iletilmesinde aksamalar oldu. Örgüt seferberliğimizin bir parçası olarak yayın paralarının ivedi ve düzenli bir biçimde bize ulaştırılması, hem örgütlerimizin hem de *İşçinin Sesi* çalışanlarının görevlerini başarmaları açısından can alıcı önem taşıyor.

Yoldaşlarımızın bu konuya titizlikle eğileceklerine inanıyoruz.

İşçinin Sesi

Okurlarımız yazıyor

Yoldaşlar,
Size arkadaşımdan gelen bir mektubu gönderiyorum. Eğitim kurumlarındaki durumu yansıtması açısından yararlı bilgi içeriyor:

S.D.
Zürih

YÖK uygulamalarından kara mizah örnekleri

"Selamlar,

"Sana, şu günlerde tüm üniversiteyi, buna bağlı olarak geniş bir halk kesimini doğrudan ilgilendiren YÖK olayından bahsetmek istiyorum. Şu anda bu korkunç değişikliğin nedeni kafamda tam olarak açık değil. Bundan dolayı sadece yapılanlardan ve genel olarak da tepkiden bahsetmeye çalışacağım.

"Genel olarak yapılmaya çalışılan, tüm yüksek öğrenimi, her bir fonksiyonuyla ve parçasıyla tek bir merkeze bağlamaktır. Şu andaki kargaşalık da, geçmiş göreceli idarî özerkliğin ve de bugünkü tek merkez uygulamasının çatışmasından kaynaklanıyor. Öyle ki bu uygulama, sadece faşizm dönemi İtalya'sında yapılmış, daha doğrusu, yapılabilmiş.

"YÖK denilen kuruluş hocaların atanmasından, sınıf geçme yönetmeliğine kadar herşeyi belirliyor. Örneğin, tüm Türkiye'deki ekonomi bölümlerinde, aynı dersler aynı zamanlarda verilerek, tek bir program doğrultusunda okutulacak. Bir ekonomi bölümü derslerinden birkaç tanesi şöyle: Türkçe I, Türkçe II, Atatürk ilkeleri I, II, genel muhasebe, turizm ekonomisi, tarım ekonomisi. Teknik bölümlerde de araştırmacıdan çok pratisyen yani tekniker yetiştirmek amacındalar. Başka konulara ilişkin dersler almak, başka alanlarda ihtisas yapmak yasak.. Onlara göre, herkes kendi dalında uzmanlaşmalıymış.

"Sanırım adamların amacı liseden çıkan büyük çoğunluğu bir kere üniversite çarkına sokup orada tam bir makine haline getirdikten sonra elemek ya da pratikte geçerliliği olmayan diplomalar vermek. Kontenjanlar üç katına çıkarıldı, yeni yeni üniversiteler kuruldu. Yani, şurası gerçek ki liseden mezun olan işsiz potansiyelden çok korkuyorlar. Ancak üniversiteden atılan ya da mezun olup da iş bulamayan kalabalığın oluşturacağı tehlikeden sanırım şimdilik habersizler!

"Bir de öyle bir notlama sistemi getiriyorlar ki, tüm yaşamını gerçekten okula kanalize etmeyen bir öğrenci için okumak çok güç. Örneğin, sürekli ilgiyi sağlamak için vize sistemi getirdiler. Yani finale girebilmek için yıl içinde belirli bir yüzdeyi toplamak gerekli, devam zorunluluğunun sınıf geçmede payı %80'e yükseldi. Dört dersten üçüne gitmek zorundasın. Bunların dışında herhangi bir dersten iki kere kalırsan atılıyorsun, ya da daha alt düzeyde bir meslek okuluna belirli şartlar altında geçebiliyorsun. Öğrencilerin karar mekanizmasına katılmaları tamamen kalktı. Bırak öğrencileri fakülteler bile YÖK programı dışında herhangi bir ders veremezler, bir kitabı bile kaynak olarak gösteremezler!

"Sanırım gazetelerden okumuşsunuzdur, ek sınav hakları verildi ancak niçin verildiği, sonucunda ne olacağı konusunda herşey karmakarışık. Zaten insanları patlatan biraz da bu karmaşa oldu. Şimdi direkt olarak karşı karşıya kaldıkları bir sorun olduğu için tüm üniversite kesimi kaynıyor. Özellikle öğrencilerin okumaları bıçak sırtı üzerinde yürümek gibi olduğu için, onlar ister istemez olayın içine girdiler. Bir de YÖK anayasa maddesi olunca, binlerce insan daha birden anayasa ile ilgilenmeye başladı.

"Kısacası tüm gençlik kesiminde şu anda bu olay konuşuluyor. Ancak şimdilik konuşmalar doğal olarak Doğramacı'nın, vb.'nin dedikoduları, yapılan mizahi uygulamalar ve de öğrencilerin kendi okul sorunlarının ne olup ne bittiği etrafında dönüyor..."

Brejniyef yoldaş tüm ilerici insanlığın kalbinde yaşayacaktır

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komite Genel Sekreteri, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Cumhurbaşkanı Leonid İliç Brejniyef yoldaş, geçirdiği bir kalb krizi sonucunda 10 Kasım 1982 sabahı hayata gözlerini yumdu. Bu, yalnızca dünya işçileri açısından değil, tüm demokratlar ve barışseverler için de bir kayıptır.

Brejniyef yoldaş, 19 Aralık 1906'da Ukranya'da, Dneprodjerjinsk'de doğmuştu. 1923'de, 17 yaşındayken Komsomol'a, 1931'de de 25 yaşındayken Parti'ye girdi. 1935'de mühendis oldu ve aynı yıl Kızıl Ordu'ya katıldı. İki yıl Kızıl Ordu'da çalıştı. Daha sonra, Anayurt Savaşı'nda yeniden Kızıl Ordu'da aktif görev aldı, savaşta üstün başarı gösterdi.

Brejniyef yoldaş, 1950'de Moldaviya Komünist Partisi Birinci Sekreteri oldu. 1952'de SBKP Merkez Komitesi üyeliğine seçildi. 1954-1956 arasında Kazakistan'da Parti İkinci Sekreteri olarak çalıştı. 1964'de SBKP Birinci Sekreteri oldu. 1977'de ise Sovyetler Birliği, Yüce Sovyet Presidyum Başkanlığı'na seçildi.

Brejniyef yoldaş, tam 18 yıl, Sovyetler Birliği'nin yönetiminde çok önemli bir rol oynadı. Bu 18 yılda, Sovyetler Birliği büyük ilerleme kaydetti. Birçok yeni alanda, Amerika Birleşik Devletleri ile boy ölçüşebilir düzeylere ulaştı.

Brejniyef yoldaşın onu büyük bir devlet adamı, büyük bir lider yapan önemli özelliği, gerçek durumları gözden kaçırmayan, sorunları dikkate alan bir siyaset izlemesiydi. Birçok alanda, Sovyetler Birliği'nin karşılaştığı sorunları açıkça dile getirdi. Son yıllarda tarımda karşılaşılan sorunlarla özel olarak, yakından ilgileniyordu.

Brejniyef yoldaş, 15 Kasım Pazartesi günü toprağa verilecektir. Bu sırada beş dakika çalışma durdurulacak, tüm Sovyetler Birliği'nde sirenler ötecek, top atışları olacaktır.Bu sesler hiç kuşkusuz tüm dünya halkları arasında yankılanacaktır.

Sovyetler Birliği'nin uluslararası saygınlığının giderek arttığı bir dönemde, Brejniyef yoldaş, uluslararası siyaset alanında da çok önemli bir rol oynadı. Sovyetler Birliği'ni uluslararası ilişkilerde başarıyla temsil etti, Sovyetler Birliği'nin barışın kalesi olduğunu bu temsiliyle dünya halklarına sergiledi.

Brejniyef yoldaş, 15 Kasım Pazartesi günü toprağa verilecektir. Bu sırada beş dakika çalışma durdurulacak, tüm Sovyetler Birliği'nde sirenler ötecek, top atışları olacaktır. Bu sesler hiç kuşkusuz tüm dünya halkları arasında yankılanacaktır.

Brejniyef yoldaşın ölümünden sonra, SBKP Merkez Komitesi'nin yaptığı açıklamada, "Sovyetler Birliği Komünist Partisi, L.İ.Brejniyef'in liderliğindeyken formüle edilen iç ve dış siyaseti ardıcıl ve amaçlı olarak izlemeyi sürdürecektir" deniliyor.

Aynı açıklamada şöyle deniyor:

"Askersel alanda serüvenciliğe hevesli olanların Sovyet ülkesini hiçbir zaman gafil avlamamalarını ve potansiyel saldırganların, saldırılarına karşılık ezici bir darbenin kaçınılmaz olarak kendilerini beklediğini bilmelerini garantilemek için, Sovyetler Birliği gereken herşeyi yapacaktır."

Sovyetler Birliği'nin bunu yapacağından ve ancak böyle yaparak dünya barışının güçlü kalesi olmayı sürdüreceğinden kuşku yoktur.

SBKP Merkez Komitesi, Sovyetler Birliği'nin yüklendiği tüm ağır sorumlulukları yerine getirme savaşımında, Brejniyef yoldaşın yerine Yuri Andropov yoldaşı göreve getirmiştir.

Brejniyef yoldaş, yaşamı boyunca yaptıklarıyla, tüm ilerici insanlığın kalbinde yaşayacaktır.

Brejniyef yoldaşın ölümünün 10 Kasım'a rastlaması, Türkiye işçi sınıfı ve halkları açısından bir anlam daha taşıyor. Uzun yıllardır Türkiye burjuvazisi, Atatürk'ün ölüm yıldönümü 10 Kasım'ı halka karşı ideolojik saldırı aracı olarak kullanıyordu. Artık 10 Kasım, halkımız açısından yalnızca anlamsız değil, burjuvaziye *karşı* bir anlam kazandı.

Güvenlikli çalışma eğitim modeli

Türkiye'deki yoldaşlarımız, güvenlikli çalışma eğitim modelinde anlatılanları zaten günlük çalışmalarında uyguladıkları için, bu model daha çok Avrupa'daki parti örgütlerine yönelik olarak hazırlanmıştır.

"Tüm hücre, büro ve komitelerde güvenlikli çalışmanın pratikte eğitimi yapılacaktır. (Yapılacak asgari düzeydeki pratiğin modeli yayınlanacaktır. İsteyen örgütler buna ek başka pratikler de uygulayabilir.)"

Giriş

Yayınlanan bu modelin pratikte uygulanması örgütümüze başlıca iki kazanım sağlayacaktır.

Birincisi, güvenlikli çalışmanın pratikte alışkanlık durumuna gelebilmesi için önemli bir adım olacaktır.

İkincisi, çoğu kez üzerinde yeterince durulmayan güvenlikli çalışma, düşünce sistemimizin içine işleyecek ve bu yolla bulacağımız yeni yöntemler çalışmalarımızı genellikle daha güvenlikli yapacaktır.

Alıştırmalar kolaydan başlayacak, giderek karmaşıklaşacak ve zorlaşacaktır. Alıştırmalarda, birçok konuda uygulama serbestliği vardır. Bu konulara yaratıcı bir biçimde yanaşıp, değişik, yeni yöntemler bulmaya çalışmalıyız. Eğitimlerde bulunan ilginç ve yararlı yöntemler, EK'ya iletilmelidir.

Alıştırmalar örgüt birimlerinin denetimi altında, verilen zaman sınırı içinde tamamlanmalıdır. Alıştırmalar sonunda örgüt biriminde uygulamanın başarısı değerlendirilmelidir. Uygulamanın ilk aşaması her alt başlığın altında, sayfa numaraları verilen bölümlerin *Güvenlikli Çalışma* kitabından okunmasıyla başlamalıdır.

Alıştırmalara geçmeden önce, örgüt seferberliği sırasında üzerinde durulması gerekli noktaları kısaca sıralayalım:

— Tüm yoldaşlar adres defterlerini gözden geçirmeli, eskimiş ve gereksiz adres ve telefon numaraları temizlenmelidir.

— Her yoldaş sorumluluğunda olan örgüt dökümanlarını, listelerini taramalı, gereksizleri yok etmeli, gerekli leri olabildiğince küçültmelidir. Bu işlem en uzun bir aylık aralıklarla tekrarlanmalıdır.

— Örgüt birimleri gizlemeleri gerekli belgelerin gizlenme biçimlerini gözden geçirmelidir.

— Örgüt birimleri bilgi toplamaya özen göstermelidir. Tek başına önemsiz gibi görünen bilgiler, genel içinde değerlendirildiğinde önemli olabileceği için, her bilgi *yazılı enformasyon* olarak iletilmelidir.

— Çoğu bilgi belli bir zaman dilimi içinde önem taşır. Onun dışında bir anlamı yoktur. Temel örgütler ve İMG'ler topladıkları enformasyonları en geç bir hafta, yöre örgütleri ise en geç bir ay içinde üst örgütlerine iletmelidir.

1. Dolaylı ilişkiler

(Güvenlikli Çalışma, s.80-82)

Alıştırma 1: İki yoldaşın görev aldığı bu alıştırma şehir içinde ya da dışında yapılabilir. Amaç, bir kitabın sabit kutu kanalıyla, zarar görmeden iletilmesidir. Alıştırma her yönüyle önce hazırlanmalı, sonra uygulamaya geçilmelidir.

Alıştırmaya katılacak yoldaşlara A_1 ve A_2 diyelim. A_1 sabit kutuyu, kondu ve tehlike sinyallerini kararlaştırmalı ve kendisinin kutuya gitmesi için gerekli örtüyü hazırlamalıdır. Sabit kutu, telefon kulübesi, ağaç kovuğu vb. olabilir. Kondu ve tehlike sinyalleri kutuya çok yaklaşmadan görünebilecek biçimde olmalıdır.

A_1, A_2'ye yeri, sinyalleri, hangi gün, saat kaçtan sonra kutuya uğrayabileceğini söylemelidir. A_2 kendi örtüsünü hazırlamalı, kendisine en uygun zamanda, ama 24 saat içinde kutuya uğramalıdır. A_1 kendi verdiği saatten bir gün sonra, en geç 12 saat içinde kondu sinyalini kaldırmalı, kitabın alınıp alınmadığını kontrol etmelidir.

Bu alıştırmada A_1 ve A_2 birbirlerini görmemeli ve uygulama iki gün içinde tamamlanmalıdır. Tehlike sinyali kararlaştırılmalı ama kullanılmamalıdır.

Alıştırma 2: Aynı alıştırma şehir içinde, ***değişken kutu*** ile yinelenmelidir. Kitabın bırakılması ve alınması arasındaki zaman en fazla iki saat olmalıdır. Kondu sinyali bu sürenin sonunda, bir saat içinde yine A_1 tarafından kaldırılmalıdır.

Bu alıştırmada A_1 isterse tehlike sinyali kullanabilir. A_2 bu durumda kutuya uğramadan, bölgeden uzaklaşmalıdır. Uygulamanın başarı ölçütlerinden biri A_1 ve A_2'nin birbirini görmemesidir.

2. Gizli buluşmalar

(Güvenlikli Çalışma s.66-80

Alıştırma 1: Bu uygulamada görev alacak yoldaşlara A_1 ve A_2 diyelim. Yoldaşlar birbirlerini tanımalıdır. A_1 yetkilidir ve buluşma onun insiyatifindedir.

A_1 yeri, zamanı, tehlike işaretini, yedek buluşmayı kararlaştırmalı, kendi örtüsünü hazırlamalı, kendi kaçış yolunu planlamalıdır. Yer, on dakikada yürünebilir birkaç sokak olmalıdır.

A_2 kendi örtüsünü ve kaçış yolunu hazırlamalıdır. A_1, A_2'ye kendi kaçış yolu dışında buluşma hakkında tüm bilgileri vermeli, örtülerinin uygunluğunu kontrol etmelidir.

Bu hazırlıklar tamamlandıktan sonra, uygulama başlayabilir. A_2, A_1'in bildirdiği buluşma alanına zamanında gidip, yürümeye başlamalıdır. Buluşma A_1'in yetkisindedir. Alanın sonuna yakın bir yerde buluşma yapılmalı, örtüler karşılıklı anlatıldıktan sonra A_1 ve A_2 ayrılmalıdır.

Bu alıştırmada tehlike sinyali, kaçış yolları ve yedek buluşma kullanılmamalıdır.

Alıştırma 2: İkinci alıştırmamızda *kademeli gizli buluşmayı* deneyeceğiz. Üç yoldaş görev alacak. Buluşacak yoldaşlara A_1 ve A_2, buluşmayı örgütleyen yoldaşa K diyelim. A_1 ve A_2 birbirlerini tanısalar bile, kimle buluşacaklarını bilmemelidirler. Bu uygulamada amaç A_1'in güvenliğini sağlayarak A_2 ile buluşturmaktır.

Birinci aşamada K ve A_2 buluşacaklar. K, A_2'ye yer, zaman, tehlike işareti, yedek buluşma bilgilerini vermeli, kendi örtüsünü hazırlamalı ve kaçış yolunu planlamalıdır.

A_2 buluşma yeri ile uygun olarak örtüsünü düşünmeli, kaçış yolunu planlamalıdır. Yer 5 dakika yürünebilecek kalabalık bir sokak olmalıdır.

Bu buluşmada yetki K'dadır. A_2, A_1 ile buluşacağı yeri ve zamanı, K ile buluştuğunda öğrenecektir.

Şimdi ikinci aşamanın planlanmasına gelelim. K, A_1'e yeri, zamanı, A_2'nin kullanacağı tanıtma işaretini, parolayı ve yanıtını verecektir. Yer, buluşmanın bu aşaması için sabit olmalıdır. (Lokanta, park, v.b.) K, yer ve zaman dışında bu bilgilerin aynısını A_2'ye de verecektir. A_1 örtüsünü ve kaçış yolunu planlamalıdır. K, her iki buluşma yerini de bildiği için, A_1 ve A_2'nin örtülerinin uygunluğunu kontrol etmelidir.

Hazırlıklar bittikten sonra buluşmalar şöyle yapılmalıdır:

A_2, K'nın verdiği saatte belirtilen güzergahda yürümeye başlar. K, A_2'yi izler, alanın sonuna doğru yaklaşarak, A_1 ile buluşacağı yer ve zamanı, en çok bir saat zaman tanıyarak verir. Buluşmanın bu aşamasında tehlike sinyali kullanılmamalıdır. K'nın görevi burada bitmiştir. Alandan uzaklaşır.

A_2 verilen yere, tam zamanında, tanıtma işareti ile gider. Beş dakikadan fazla beklememelidir. Buluşmanın bu aşamasında insiyatif A_1'dedir. A_2'ye yaklaşır, parolayı verir. A_2 yanıtlar. A_1 ve A_2 örtülerini birbirlerine anlatarak buluşmadan ayrılırlar.

Buluşmanın ikinci aşamasında A_1 isterse buluşmadan vazgeçebilir. Bu durumda A_2 beş dakikalık bekleme süresi dolunca bölgeden hemen uzaklaşmalıdır.

3. İzleme ve izlemeden kurtulma

Güvenlikli Çalışma, s.48-60

Alıştırma: Bu uygulama için dört yoldaş gereklidir. Sayısı uygun olmayan örgüt birimleri izleme ekibinin sayısını düşürebilir.

İlk aşama izleme ekibinin oluşturulması ve ekibin şehirde çatal yöntemini en az iki kere, birer saatlik uygulaması olmalıdır. Ekip eşgüdümü sağlamak amacıyla arasında bir yönetici saptamalıdır. Teknik olanakları olan örgütler telsiz, araba vb. araçları değerlendirmelidir. Ekip, çatal dışında uygun gördüğü takip yöntemleri uygulayabilir ancak çevreden dikkat çekmemelidir.

İzlenecek yoldaş iki kontrol, iki kesme (kurtulma) bölgesi saptamalıdır. Birincisi kontrol alanı olmak üzere, diğer üç bölge istenen sırada saptanabilir. Örneğin, bir ıssız sokak kontrol alanı, sonra pazar kurtulma alanı, sonra bir otobüs durağı ikinci kontrol alanı ve son olarak kalabalık bir istasyon kurtulma alanı vb. olarak saptanabilir.

İzleme ekibi yalnızca birinci kontrol noktasını ve izlenen yoldaşın orada bulunacağı zamanı bilmelidir. İzleme bu şekilde başlamalı, özellikle izlenen yoldaş çevreyle uyumsuz davranışlardan kaçınmalıdır. Örneğin pazarın içinde bir baştan bir başa koşmak gibi.

Bu alıştırmada amaç ekibin izlemesini iyi kontrol etmek ve kurtulma alanları seçerek kırmaktır.

Bu alıştırma birkaç kez yinelenmeli, sonunda bir örgüt birimindeki her yoldaş en az bir kere izlenmiş olmalıdır.

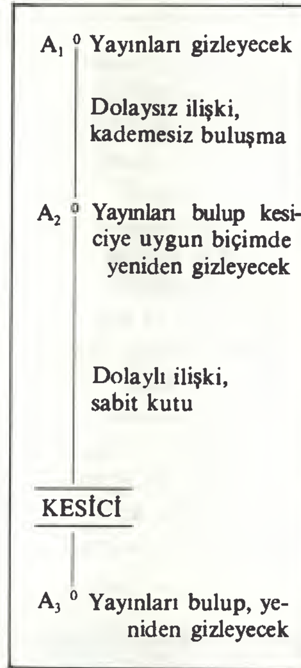
4. Yayın dağıtımı

Yayın dağıtımı yukarıdaki alıştırmalarda uyguladığımız yöntemlerin hemen hepsini kullanmayı gerektiriyor. Bir de bunun yanında yayın gizleme tekniği yönü vardır. Her komünistin, kendi güvenliği için yanında yayın gezdirmenin, evinde yüzeysel bir aramada bulunmayacak biçimde yayın gizlemenin yöntemlerini bilmesi gerekir.

Yayın dağıtım ağının nasıl örgütleneceği, dönemin koşullarına, yayının niteliğine bağlıdır. Biz uygulamamızı kesicili yayın dağıtım zinciri ile yapacağız.

Alıştırma: Amaç, beş küçük boy *İşçinin Sesi* gazetesini sağlam olarak iki gün içerisinde çizimde gösterilen yayın dağıtım zincirinin başından sonuna indirmektir. Yayınlar, yeniden gizleme sırasının dışında, hiçbir koşulda açıkta kalmamalıdır.

Yayınlar herşeyin içine gizlenebilir. Görev alacak yoldaşlar bu konuda zincir işleme girmeden önce hazırlık yapmalıdır. Yayın gizleme bu alıştırmanın en önemli bölümüdür.

A_1 ve A_2'nin buluşması gizli buluşmaların birinci alıştırmasındaki gibi planlanmalıdır. A_2, A_3'e yayınları sabit kutu kanalıyla dolaysız ilişkilerin birinci alıştırmasında gördüğümüz yolla iletecektir. Bunun için A_2 yayınları kararlaştıracağı kesiciye (yeni sabit kutu) uygun biçimde gizlemelidir. A_2 kondu sinyalini kaldırmayı unutmamalıdır.

Yaşamda yayın dağıtım zinciri, buluşmalarını arasında örgütlemez. Alıştırmada kolaylık olsun diye böyle yaptık.

5. Gizli toplantı

Alıştırma: Her örgüt birimi olağan toplantılarından birini gizli toplantının tüm kurallarına uyarak düzenlemelidir. Toplantının örgütlenmesinde en önemli noktalar: *Yer, zaman, örtü, tehlike işareti, temizlik, izlemeden kurtulmadır.* Birim izlemeden kurtulma dışında, diğer düzenlemeleri tartışmalı, görev bölümü yapmalıdır.

Toplantının yeri, niteliğine ve katılacakların durumuna uygun olmalıdır. Örneğin, iki saatlik bir toplantı lokantada yapılamaz vb. Zaman, yer ve örtü ile uyum içinde seçilmelidir.

Gizli toplantının en çok dikkat edilmesi gereken yanı örtüsü ve katılanların örtüye uyabilmesidir. Örneğin, sandal gezisi olarak düzenlenmiş toplantıya çanta ile gidilmez.

Tehlike işaretini gerektiğinde koyacak olan birim yöneticisidir. Bunun için toplantı yerine önce gitmesi gerekir.

Temizlik, örtüye uygun biçimde bir birim üyesi tarafından yapılmalıdır. Toplantı yerinde hiçbir belge bırakılmaz. Belgeler, gizlenmeden toplantı yerinden çıkarılmaz.

İzlemeden kurtulma üçüncü bölümde gördüğümüz gibi olmalıdır. Bir kontrol, bir kurtulma alanı kullanmak bu alıştırma için yeterlidir.

Tehlike sinyali kullanılmamalıdır.

6. Şifreleme

Bu bölümdeki alıştırma, şifrelemenin ne anlama geldiğini anlamaya yöneliktir. Kullanmak üzere, yoldaşlar, kendilerine en uygun şifreleme yöntemlerini araştırmalıdır, bulmalıdır.

Alıştırma: Vereceğimiz şifre iki cümlelik bir mesajı şifrelemek için kullanılmalı, bu mesajlar örgüt biriminde el değiştirerek çözülmelidir.

Alfabenin her harfine onar numara verelim.

a=1-10, b=11-20, c=30, ...

Mesajımız:

GÜVENLİKLİ ÇALIŞMA ÇOK ÖNEMLİDİR.

Şifrelenmiş biçimi toplama olarak kamufle edilirse şöyle olur:

			166
78	136	228	58
256	148	156	156
268	119	7	147
55	35	31	118
168	8	177	49
145	147	133	116
112	109	183	204
1082	702	915	1014

Toplanmış sayılar anlamsızdır. Çözüm, her sayının gösterdiği harfi yukarıdan aşağıya yazarak ve dört sütundan elde edilen harfleri arka arkaya dizerek elde edilir.

ANAHTAR

PARTİ ÖRGÜTÜ ÜZERİNE

Dönem ve siyasal ortamdaki değişmeler parti siyasetinde kendine uygun değişmeler ister. Parti örgütlenmesinde ve parti siyasetindeki değişmeleri aynı nesnel ortam belirlediği için bu ikisi birbiriyle yakın ilişki içindedir. Lenin bu yakın ilişkiyi şöyle dile getiriyor:

"Gözden geçirdiğimiz yıl içinde Merkez Komitesi'nin günlük çalışması MK Plenumu'nca seçilen iki kollegyum tarafından yürütüldü. Merkez Komitesi Örgütleme Bürosu ve Merkez Komitesi Siyasal Bürosu. Bu iki organın kararlarında tutarlılık ve eşgüdüm sağlamak için Sekreter her ikisine de üye idi. Örgütleme Bürosu'nun başlıca işlevi parti güçlerinin dağıtımı, Siyasal Büro'nunki ise siyasal sorunlarla uğraşmak oldu. Bu ayrımın bir bakıma yapay olduğunu söylemeye bile gerek yoktur. Atama ve yer değiştirmelerde ifadesini bulmaksızın hiçbir siyasal uygulamanın gerçekleştirilemeyeceği açıktır. Her örgütsel sorunun bir siyasal önemi vardır."(Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, c.30, s.443-444)

Parti eylemini küçücük dilimlere ayırıp her bir parçacığını yapacak yığın ilişkisi her zaman bulunabilir. Yeter ki işe, ilişki kurduğumuz insanın profesyonel devrimci olup olamayacağını yargılayarak başlamayalım.

Leninlerin geliştirdiği bu uygulamayı biraz genelleyerek şöyle bir sonuca ulaşabiliriz: Her düzeyde örgütlenmenin herhangi bir yerinde bir tıkanıklık varsa, konuyu derhal o düzeyde siyasal açıdan ele almak gerekir. Çünkü örgütlenme kendi içinde teknik bir iş değildir, uygulanan siyasetle sıkı sıkıya bağlıdır.

O halde, sıkışıklığın olduğu yerde güdülen siyasetin parti siyasetine uygunluğu tekrar tekrar gözden geçirilmelidir. Parti siyasetini doğru özümsemek örgütlenmenin önünü açar. En başarılı örgütçüler partinin taktik çizgisini dikkatle çalışıp özümseyenlerden, yeterli ideolojik derinliğe ulaşanlardan çıkar. Çünkü, Lenin'in dediği gibi, "örgüt sorunlarına yanıtlar Marksistlerin bütün dünya görüşleriyle ayrılmazcasına bağlıdır." (Lenin, c.17, s.401)

Örgütsel sorunlarla siyasal sorunların ilişkisini ve Lenin'in günün ana görevlerini birleştirip tek bir taktikte formüle eden siyasal ustalığını şu alıntıdan izleyelim:

"Örgütsel çalışmayı binlerce küçük parçaya bölüp çeşitli sınıflardan gelen bireyler arasında dağıtılabileceğinden kuşkusu olan tek bir pratik işçi yoktur. Uzmanlaşmadan yoksunluk, tekniğimizin en ciddi eksikliklerinden biridir... Ortak davamızın her ayrı 'işlemi' ne kadar küçültülürse bu işleri üstlenebilecek o kadar çok insan (çoğunlukla profesyonel devrimci olmaya elverişsiz insanlar) bulabiliriz. Polisin bu 'ayrıntı işçileri' 'avlaması' ve küçük bir işten ötürü yapılan bir tutuklamadan hükümetin 'güvenlik' harcamalarını haklı çıkaracak büyük bir 'dava' tezgahlaması daha zor olacaktır." (Lenin, c.5, s.468-469)

Parti örgütlenmesinin ve siyasal polise karşı savunmanın sorunları ancak bu kadar kıvrak bir çözümle yığın çalışmasına bağlanabilir. Parti eylemini küçücük dilimlere ayırıp her bir parçacığını yapacak yığın ilişkisi her zaman bulunabilir. Yeter ki işe, ilişki kurduğumuz insanın profesyonel devrimci olup olamayacağını yargılayarak başlamayalım.

1905 Devrimi sırasında Lenin, partiyi ortamın isteklerine uygun olarak bir örgütlenme seferberliğine kaldırmak istiyor. Bir dizi yeni öneri getiriyor. Doğaldır ki, her yeniliğe olduğu gibi bu önerilere de çekinerek yaklaşanlar oluyor. Alışılmışı kıramayanları cesaretlendirmek için Lenin'in getirdiği gerekçeler bizim için özellikle ilginçtir. Sanki söylenenler bizi anlatıyor.

"Devrim şimdiye kadar Marksizmin bütün başlıca teorik önermelerini, Sosyal Demokrasinin (komünizmin — İ.S) bütün belgilerini haklı çıkardı. Devrim, aynı zamanda *biz* Sosyal Demokratların (komünistlerin — İ.S.) çalışmalarını, proletaryanın devrimci ruhuna duyduğumuz güveni haklı çıkardı. O halde, bu zorunlu parti reformuna ilişkin dar düşüncelerden sıyrılalım. Bir an önce yeni yola doludizgin dalalım." (Lenin, c.10, s.32)

Her keskin dönemeçte siyasetinin doğruluğu, öngörülerinin bilimselliği bir kez daha kanıtlanan bir parti olarak örgütlenmede en yenilikçi biçimleri deneyebilecek güveni duymaya hakkımız vardır. EK'nın *örgüt seferberliği* direktifleri doğrultusunda en yaratıcı çalışmayı yapacak cesaretimiz vardır.

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkêren hemû welatan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Devrim ve sosyalizm için örgüt seferberliği!
Yıl:8, Sayı:216
15 kasım 1982

ÇEK-AL

Demokratik anayasa kavgamız sürüyor

Faşist diktatörlükten yana olmayan geniş bir burjuva muhalefet vardır. Menşevik mantığa göre, hemen bu burjuva muhalefetle "anayasa cephesi" kurmanın gerekli olduğu akla gelir. Burjuva muhalefet faşist diktatörlükten yana değildir ama gerçek demokrasiden, yığınların siyasete aktif katılımından, açık savaşından yana hiç değildir. Bu bakımdan, bu "çok geniş" burjuva muhalefeti de katarak faşist diktatörlüğe karşı "savaş" cephesini daha da genişletmeye çalışmak, gerçekte savaşta en temel güvence olan yığınların gücünden vazgeçmek, cepheyi daraltmak demektir.

Emine Engin

Faşist Evren, faşist cunta ve faşist anayasa topluca sandıktan çıktılar!

Cumhuriyetin bulunmadığı bir ülkede Cumhurbaşkanı "seçildi". Yasaklar altında yapılan, "hayır"ı her yoldan yasaklayan bir oylamayla, Anayasa "onaylandı".

Faşist yönetim, giriştiği siyasal manevra gereği, anayasayı kendisi, düzeni için büyük bir güvence olarak yansıtmaya çalışıyor. Bu anayasa varken, "bize karşı savaşamazsınız, boşuna denemeyin" havası yaratmaya çabalıyor.

Evren'e göre 1968'de devrimci durum şöyle başlamış:

"1967 yılına kadar birşey olmadı. Dış ve iç güçler anayasayı çok iyi incelemişlerdi. Açık aradılar ve üniversitelerle ilgili kısımlarda bunu buldular. Ufak ufak öğrenci olayları başlatıldı. Boykotlar başlatıldı, öğrenciler sağ ve sol çatışmalar içine sokuldular." (*Hürriyet*, 1.11.1982)

1961 Anayasası'ndaki açıklar olmasaydı devrimci durum doğamayacaktı! Yürütme, "1961 Anayasası'yla ikinci plana itilerek yetkisiz ve çalışamaz duruma sokulmuş" olmasaydı (*Tercüman*, 31.10.1982) "vahim durumlar" önlenebilecekti! Bu anayasa, 1961 Anayasası'ndaki açıkları kapatarak, "vahim durumların" doğmasını ve denetimden çıkmasını önleyecekmiş:

"Biz tarihin tekerrür etmemesi için yeni anayasaya birtakım yeni teminatlar koyduk." (Evren, *Tercüman* 31.10.1982)

Faşist Evren, yeni anayasayı bir teminat olarak göstermek, açık sınıf savaşımını kafalarda tarihe gömmek istiyor. Ancak, tekerrür etmesinden ölesiye korktuğu tarihten söz ederken, yüksek sınıf savaşımı karşısında "anayasa emirlerinin" ne kadar anlamsız kaldığını kendi ağzıyla itiraf ediyor:

"...Anayasa değişikliklerinin hiçbir işe yaramadığı ve zihniyetlerde en ufak bir değişme olmadığı görülmüştür. Mesela, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kurulması, Anayasanın açık emri olduğu halde ... başta belirli şahıslar olmak üzere toplum ve hizmet kesimleri grevler, direnişler, sokak hareketleriyle ayaklandırılmış, Anayasa emrine rağmen bu mahkemeler kurulamamıştır." (*Tercüman*, 31.10.1982)

Zihniyetleri ise, değil anayasa değişikliğiyle, işkenceyle, idamla, terörle, hapisle bile değiştiremediklerini yine faşist Evren kendi ağzıyla itiraf ediyor:

"Yalnız dış güçler değil, içimizde dolaşan ve bu dış güçlere yardakçılık yapanlar da az değildir...

"...Bu gibilere ne yapsanız, ne söyleseniz para etmez. Onları kafalarından kesseniz, inandıkları bu sapık ideolojilerden ayıramazsınız. Gerçi bunların içinde olup da, sonradan hakikatı görüp ayrılanlar da, doğru yolu görenler de mevcuttur. Bunu inkâr edemeyiz. Fakat bunlar maalesef azınlıkta kalmaktadırlar." (*Tercüman*, 29.10.1982)

Yani devrimciler az değildir ve idam, işkence, hapis onları yollarından vazgeçiremiyor. Anayasa hiç vazgeçiremeyecektir!

Anayasa, sınıflar arasındaki gerçek güç dengesini olduğu gibi yansıttığı ölçüde anlam taşıyan bir kağıt parçasıdır. Sınıf savaşımının içinde bulunduğu nesnel duruma uymayan bir anayasa, anlamsız bir kağıt parçasıdır. Faşist diktatörlük de bunun böyle olduğunu çok iyi bildiği içindir ki, devrimci durumu anayasayla bastırmadı, tankını topunu kullanmaktan bir an vazgeçmeden anayasayı getirdi.

Düşmanın asıl amacı sınıflar arasındaki güçler dengesini belli bir durumda tutmaktır. Bizim de asıl amacımız, bu durumu düşmanın zararına değiştirmektir.

Faşist Evren, "savaş bitmedi, ilk raundu kazandık" dedi.Gerçekten de öyledir. Savaş bitmedi, bir raund kazandılar. Ama kendileri açısından öyle bir elverişsiz ringde maç yapıyorlar, öylesine çıplak teröre yaslanmak zorunda kalıyorlar ki, her yaptıklarıyla, bu arada da son referandum manevrasıyla, işçi sınıfımızın ders çıkarmasına, sosyalist bilincini pekiştirmesine yardımcı olacak birçok deney yaşatıyorlar.

Biz bu yazıda, referandum manevrasının bir değerlendirmesini yapacağız, anayasanın çıkış sürecini çeşitli yönleriyle yeniden ele alacağız.

I.
Referandum manevrasıyla amaçlarına ulaşamadılar

Referandum manevrasının nedenlerine geçen sayımızda değinmiştik, bunun riskli bir manevra olduğunu söylemiştik, Şimdi buna şunu ekleyebiliriz ki, faşist cunta bu manevrayla amaçlarına ulaşamamıştır, riskler önünde duruyor.

Bir kez, referandum manevrası siyasete ilgiyi arttırdı ama cuntaya sempati yaratmadı, bu yönde bir buhar boşaltma olamadı. Faşist Evren'in gezisi sırasında tepeden emirlerle toplandığı açıkça yansıyan, böyle olduğu halde çok cılız, böyle olduğu için çok donuk olan kalabalıklar bunun en güzel göstergesidir. Burjuva gazeteleri, il ve ilçelerden de gelindiğini söyledikten sonra

bile, ancak "binlerce" sözcüğünü kullanabiliyorlar. Ayrıca buyruklarla toplandığı halde ne Taksim'de, ne Konak'ta kalabalık eski 1 Mayısların düzeyine ulaşamadı!

Faşist cunta, bir yandan siyasal bir manevra yaparken, bunun yığınlarda siyasete ilgiyi arttırarak taşıdığı riskin de farkına vardığı için, öte yandan ortada hiç siyaset yapılmıyormuş, siyaset eski siyasilerle birlikte herkese yasak olmuş gibi bir hava yaratmaya çalışıyor. Uzun süredir, gazetelerde gülünç sorular ve cevaplar çıkıyor. Gazeteciler Ulusu'ya, ya da bir bakana "siyasete atılacak mısınız?" diye sorular yöneltiyorlar.

Devlet işlerine, istedikleri kadar "siyaset" adı takmaktan kaçınsınlar. Önemli olan adlar değildir. Anayasa ve referandum konusu, yığınlarda devlet işlerine ilgiyi kaçınılmaz olarak arttırmıştır ve üstelik bu ilgi de Evren'in donuk mitinglerinde yansımamıştır. Demek ki, kafalarda devrimci siyaset deneyimleri bir sinema şeridi gibi canlanıyor.

Evren'in "propaganda" gezisinde ettiği ve gazetelerde çarşaf çarşaf yayınlanan bazı sözler, cuntanın siyaset alanına ilişkin anlayışını çok güzel açığa vurarak, yığınların açık devrimci savaşa özlemini arttırmaya yaramıştır. Faşist Evren, herkes siyasetle uğraşsın ama "evde, işyerinde sokakta, hergün" uğraşmasın diyor. (*Tercüman*, 29.10.1982) Yani siyaset yer olarak, faşist anayasaya uygun düşen partilerin binalarında ve kukla mecliste, zaman olarak da herhalde beş yılda bir yapılacak "seçimlerde" "özgür" olacaktır!

Referandum manevrasıyla faşist cunta, buhar boşaltamamış, yeni buhar biriktirmiştir.

İkincisi, ekonomide manevra alanı olmadığı için siyasal bir manevraya, referanduma başvurmuşlardı. Ancak bu siyasal manevra onları bazı ekonomik manevralara zorladı, bu ekonomik manevralar da kendi nesnel mantığı yönünde zorlama yapmaktadır.

Özal'ın izlediği ekonomi siyaseti gerçekte tam da finans kapitale "gereken" siyasetti. Ancak bu yaprak dökümü — hatta yaprak dökümü hafif kalıyor — deprem siyaseti referandum yaklaştıkça iyice sakıncalı olmaya başladı. Özal gitti Kafaoğlu geldi. Hem 24 Ocak kararları uygulaması değişmeyecektir dediler, hem ucundan bucağından değiştirdiler. Hem 24 Ocak'a gerçekten karşı değillerdi, hem de bir süre için de olsa, farklı bir uygulama "gerekiyordu."

Bu farklı uygulama, tam bizim Konferans kararlarında belirtildiği gibi, ancak burjuvaziye kadar uzanabilen bir ödün siyasetiydi. Şimdi Özal, yeni bir siyasal parti çalışmalarıyla da bağlı olarak yeniden öne sürülüyor. Ortada bir manevra daha var ama manevraların nesnel mantığı da var.

Son 9 ay 168 milyar TL. açıktan para basılmışken, bunun 125 milyar TL'sı son 2 ayda basılmıştır. Burjuvaziye, geri çekilemeyecek bazı vaadlerde bulunulmuştur ki bunlar, kim gelirse gelsin daha çok para basmayı gerektirecektir. Yani, "seçilmiş"(!) bir başbakan olarak Özal'ı yeniden getirseler bile, bıraktığı yerden devam edemeyecektir. Farklı uygulamanın sonuçlarını kapatmak isterlerse, çok daha şiddetli bir depreme yol açmak zorunda kalacaklardır. Bu çok daha büyük bir tepki doğuracağı için, uygulamadan daha büyük sapmalar getirebilir... vb.

Yani, ekonomik manevralar oyun değildir ki çek Özal'ı, sür Kafaoğlu'nu, çek onu, sür Özal'ı olsun ve tam planlandığı gibi tıkır tıkır işlesin. Faşist cunta, referandum nedeniyle, ekonomik alanda rotasını bozmuştur ve bu bozmanın çığ gibi büyüyen sonuçları, kendisine, referandumla kazanmayı planladığı siyasal yararlardan çok daha fazla ekonomik, siyasal zarar verecektir.

Üçüncüsü, bu manevrayla siyasete ilgi artarken, Evren'in gazetelerde çarşaf çarşaf yer alan konuşmaları faşizmin halk düşmanı yüzünü, devletin yapısını sergileme niteliği taşımıştır.

Zayıf bir ekonomik toplumsal taban üzerinde dikilen ve yığınlara inandırıcı bir aldatmaca siyaseti izlemekten aciz olan faşist diktatörlüğün başı "propaganda" gezisine çıkınca ve propagandası etkili olsun diye belli gerçeklere dayamaya çalışınca, doğal olarak garip bir sonuç çıkıyor: Kaş yapayım derken göz çıkarıcı bir biçimde gerçekler ağzından kaçıyor.

Buna birkaç hoş örnek verelim:

Başka bir aday olmadan cumhurbaşkanı seçimi yapılması konusunda kafaları "açmaya" çalışırken Evren şöyle diyor:

"İki aday, üç aday, dört aday çıkacak, birbirimizle yarışmayacak mıyız? Propagandasız da seçim olmaz, hadi desek ki kimse propaganda yapmasın, öyle seçim olsun. Öyle de seçim olmaz bu sefer. Propaganda yapılırsa, memleketin bugünkü hali böyle bir propagandaya elverişli değil. Öyle ise 'bu şekilde olsun' dedim." (*Tercüman*, 3.11.1982)

Asıl dertlerinin terör değil propaganda olduğu, buna izin vermedikleri, propagandasız seçim olamayacağı, dolayısıyla kendisinin ve anayasasının "seçilmesinin" bir oyun olduğu daha iyi dile getirilemezdi.

Sonra, Evren kendi "kahramanlığını" (!) kanıtlamak isterken, "hergün öldürülme tehditleri alıyoruz ama aldırmıyoruz" diyerek, yığınlarca benimsenmeyen bir baş olduğunu, faşist diktatörlüğe karşı kinin ne düzeylere ulaşmış bulunduğunu ilan ve itiraf etmiş oldu.

Son bir örnek. Burjuvazi Kıbrıs'ın işgalini, yığınlara allayıp pullayıp sunmak için bunca çaba harcadı. Kafalara "barış harekatı" olarak yazılsın diye o kadar uğraştı. Faşit Evren bir çuval inciri berbat etti. Aklınca DİSK'i, işçi sınıfını karalamaya çalışırken şöyle dedi:

"...Bir Milletlerarası İşçi Sınıfı Dayanışma Kongresi'nde alınan kararda Kıbrıs konusunda da şu husus yer alıyor. Bu karara maalesef bizim konfederasyon da imza atmış, diyor ki...'Kıbrıs konusunda Türkiye Cumhuriyeti'nin takip ettiği politika şovenist bir politika' imiş. Tasvip etmiyor bizim Kıbrıs'ı *işgalimizi*." (*Tercüman* 4.11.1982)

Çok hoş. İşçi sınıfını karalamaya çalışırken, Evren sirkatin söylüyor, Kıbrıs'ı işgal ettiklerini itiraf ediyor. İşçi sınıfının buna karşı çıktığını duyurarak, ona duyduğu nefreti dile getirirken, yığınlarda işçi sınıfına duyulan saygıyı arttırıyor.

Dolayısıyla, referanduma başvurma nedenlerinden biri olan karşı-devrime inanç yaratma çabası, tam tersine, devrime olan inançsızlığı giderici sonuç doğuruyor.

Dördüncüsü, referandum yapıp, "sivil yönetime geçildi" havasıyla orduyu geri çekeceklerdi. Sonuçlar tam tersine oldu.

Orduyu geri çekip, sivil bir görünüm yaratmak zorundalar ama bunun için en minimum bir gereklilik, Evren ve cuntanın ordudan ayrılmasıdır. Bu ordu içinde koltuk kavgasının kızışması, güvenilen tek dağa da kar yağması demektir. Bunu yapamadıkları için, devletin sivil aygıtlarına da ve hem de resmen uniforma giydirdiler.

Faşist Evren, kendi getirdikleri anayasanın geçici olmayan (?) maddeleriyle bile çelişir bir biçimde, Meclis seçilene kadar hem "Cumhurbaşkanı", hem Genelkurmay Başkanı olacaktır.

Bunun yanısıra, anayasayı onaylatmak için, "propaganda" gezisinde Evren sürekli orduyu öne sürdü, "bu Türk Silahlı Kuvvetleri'nin anayasasıdır" dedi. Öyle ki bu anayasa parçalanırken artık, aynı sandıktan çıkmış Evren ve ordu kurumu da birlikte parçalanacaktır.

Son olarak *beşincisi*, bu referandumun anti demokratik karakteri öylesine açığa çıkmıştır ki, Evren'in sandığı gibi hiç de "Batılı dostlarının ağzını" kapatamayacaktır. Batılı gazetelerin çoğu referandum haberini, "bu anayasayla Türkiye'de otoriter bir rejim *kuruldu*" (abç) diye verdiler. (*Financial Times*, 8.11.1982)

Dolayısıyla, ABD yönetimi gibi, referandumdan önce bile "Türkiye'de demokrasi var" diyebilecek yüzsüzlükteki Batılı dostları için zaten birşey değişmedi. Ama, ötekiler için sonuç tam tersine oldu. Geçici bir otoriter rejimin kalıcılaştığı, demokrasi adına zorba bir referandumun gerçekleştiği vb. konuları kamuoylarına açıklamak gibi ek bir yük yüklendiler.

Sonuçta, referandum manevrasının, faşist cunta açısından riskli yönleri ağır basmıştır. Ancak bunlar henüz risk düzeyinde olduğundan, bu riskleri gerçek tehlikeye dönüştürmek için çalışmak bize düşen görevler arasındadır.

Bizim demokrasi kavgamız sürüyor. Sonuç ne olursa olsun, referandum ve anayasayı sergilemek, bu kavgayı devrime bağlayan önemli düğümler olmaya zaten devam edecekti. Referandum manevrası cuntaya zarardan çok yarar sağlamış olsaydı, bu yararı bozmak için de çalışacaktık. Bu bakımlardan, anayasa ve referandum "platformu" 7 Kasım günü kapanmayacaktı, kapanmadı.

Ama, bugünkü durum bunu daha da önemli kılıyor. Bir kez, manevranın cuntaya getirdiği zararların açıkça ortaya dökülmesi için anayasa ve referandum konusundaki sergilemeyi sürdürmek, bıçağı yaranın içinde çevirmek özel önem taşıyor. Yoksa, düşman başka manevralarla bu referandumun riskli sonuçlarını yok etmeye çalışabilir.

Gerçekten de, anayasa ve referandum konusunda sergilemeyi sürdürmenin özel önem taşımasının bir nedeni, böyle bir durumun olmasıdır.

Bilindiği gibi Türkiye Kürdistanı'nda uzun süredir yoğun bir askeri hazırlık sürüyor, ve Türkiye'ye yoğun bir NATO, ABD trafiği var. Üçüncü ordunun yeri değişti. Doğu'da yasak bölgeler belirdi. Astronot Irwin, dağcılık sporuna merakını doruk noktasına ulaştırdı! Kolu bacağı kırılıyor, biraz sonra yeniden dağlara tırmanıyor.

Bu arada Türkiye'de çeşitli toplantılar, seminerler oldu. Ayrıca, NATO toplantılarında Ortadoğu'da durum ve Türkiye'nin işlevi konu oluyor. Çevik Kuvvetler'in yanısıra bir de Çabuk Kuvvetler türedi. Yani, Ortadoğu'ya ilişkin, Türkiye'nin de taraf olduğu bir dolaplar dönüyor. Uzun süredir yürüyen pazarlıklar bir sonuca doğru yaklaşıyor. Bu sonuç da içte kıyım, dışta savaş olabilir!

Faşist cunta, referandumda görünüşte büyük bir "evet" aldıktan sonra, bundan "güç" alarak, Türkiye Kürdistanı'nda kıyımdan başlayıp Ortadoğu'ya uzanıvermek hesabında olabilir.

Bu çok tehlikeli manevrada, düşmanı açık düşürmek için anayasa ve referandum konuları çok önemli halkalar olacaktır. Faşist cunta bir kıyıma ve savaşa yöneldiği zaman, yalnızca ona karşı genel sözler etmek yetmeyecektir. Onun kimliğini somut olarak sergilemede, anayasa ve referandum, en son, canlı ve somut deneyim alanı oluşturacaktır.

Bu alan yalnızca faşist cuntayı sergilemek için değil, Kürt halkına yönelik bir kıyım ya da "dış düşmana" yönelik bir savaş ortamında, şovenizmi kabartacak, faşist cuntayla "küslükleri-ni" unutmak için fırsat bulacak burjuva "muhalefeti" sergilemek için de gereklidir.

II. Anayasa'nın çıkış sürecinin gösterdikleri

Anayasanın çıkış süreci herkesçe biliniyor. Biz bu süreçte önce bazı noktalara dikkat çekeceğiz ve asıl olarak burjuva muhalefetin "muhalefetiyle" nasıl bir rol oynadığına değineceğiz.

Birinci nokta, en sonunda anayasanın Danışma Meclisi'nde aldığı oylardır. Danışma Meclisi burjuva anlamda bile kişiliksiz, ruhsuz bir meclistir. Elle seçilerek tepeye, hem de yetkisiz bir biçimde oturtulmuştur.

Ancak, yine de, seyirci toplayan bir tiyatro olabilmesi için, rollerin bazı toplumsal gerçekleri belli ölçüde yansıtması gereklidir. Bunun hem nesnel bir yönü vardır, gerçeklerin çarpık da olsa yansıması söz konusudur. Hem de öznel bir yönü vardır. Yani kendini gerçek bir meclis olarak göstermek için, bilinçli olarak, belli gerçekleri yansıtıyormuş havası vermek söz konusudur.

Danışma Meclisi'ndeki oylamada 7 red 12 çekimser oy çıktı. Bu 7 red oyunu burjuva sendikacılar verdiler. Bunların, işçi sınıfını hiç temsil etmedikleri halde, böyle yapmaları, işçi tabanında anayasaya kabul oyu ya da çekimser oy vermenin hiç tutmayacağının çok güzel bir göstergesidir. Sendikal savaşımı burjuvazinin kuyruğuna takmayı sürdürebilmek, mecliste sendikalar da temsil ediliyor havası verebilmek için, işçi sınıfının kararlı demokratlığını tersinden, çarpık bir biçimde de olsa yansıttılar.

Oniki çekimser oya gelince, bunlar arasında da, anayasanın otoriter, baskıcı vb. olduğunu söyleyenler de vardı. Ama ne yaptılar? Çekimser oy verdiler. Bir de, çekimser oy verme cesaretini bile gösteremeyip, çekimserliğini oylama günü ortadan toz olarak gösterenler vardı. Bunların hepsi de burjuva muhalefetin kemiksizliğini yansıttı.

İkinci nokta, oylamada yalnızca anayasa ve Evren seçilmedi, bunlara taban olacak çeşitli düzeylerde kadrolar da seçildi. Türkiye'de ilk kez, ad yazılı oy pusulaları da geçerli sayıldı. Yani, yalnızca rasgele değil, bilinçli bir sadakatle "evet" diyenler, "cuntaya hizmet, kendine çıkar" aşkıyla pusulanın köşesine adlarını yazıverecekler. Referandumdan sonra cunta bu konuya eğilecek!

Yani, referandumda seçmen kütükleri, yeni bir ad-adres denetimi idiyse, oy pusulaları da faşist kadro kaydı işlevi görüyordu.

Üçüncü nokta da şudur ki, anayasa taslağı "oylamaya" girdiği son biçimiyle, göstermelik bir tartışmadan bile geçmemiştir. 71 no'lu kararla Evren'in konuşmalarını ve anayasanın geçici maddelerini eleştirmek yasaklandı.

Bunun bir yönü, patlayıcı madde dolu bir ortamda, burjuva muhalefetin etki-tepki içinde, istemeden, işleri çığrından çıkarma, dizginleri boşaltma işlevi görme tehlikesinin önlenmesidir. Öteki yönü ise, bu kararla, burjuva muhalefetle Evren'in "propaganda" gezisinde söyledikleri ve yaptıkları çok net bir biçimde birbirini tamamlamıştır.

Burjuva muhalefetin yarattığı bilinç bulanıklığından Evren yararlanmıştır. "Tartışma" sırasında burjuva muhalefetin yapıcı eleştirilerinin "yapıcı" sonuçlarının üzerinde oturmuş "eleştirilere" ise sonul, "kafa açıcı" yanıtları getiren adam olmuştur. Gerçekten, burjuva muhalefetin, yapıcı eleştirileriyle yaptığı ön hazırlık olmasaydı, Evren'in "propagandası" hiçbir etki yapamayacağı gibi, doğrudan ve ağırlığıyla tepki yaratırdı.

Şimdi burjuva muhalefete biraz daha yakından bakalım. Muhalefet yelpazesinin çeşitli kesimlerinden yazarların görüşlerini örnek alacağız ve şunları göreceğiz:

1) Bu muhalefetin muhalefet yapmasının kaynağı faşist cuntadan çok devrime karşı olması, devrimi önleme kaygusudur. 2) Faşist cuntaya yaptığı akıl hocalığı niteliğindeki eleştirilerin yanısıra, doğrudan güven de yaratmıştır. 3) Anayasa ve referandum olayının açıklarını, kötünün iyisi yaklaşımıyla kapatmıştır.

Nazlı Ilıcak (Tercüman)

Burjuva muhalefetin sağ cephesinden, Nazlı Ilıcak ile başlayalım. Nazlı Ilıcak'ın faşist cuntanın yakını olduğu biliniyor ama "dost acı söyler" hesabı, görünümde keskin bir muhalefet yürüttü. Bu nedenle onu da muhalefet yelpazesine katmak gerekir.

"Hürriyetlerle otorite arasındaki denge iyi kurulmazsa mahiyeti değişik başka sıkıntılarla karşılaşabiliriz." (*Tercüman*, 7.7.1982)

"Mahiyeti değişik başka sıkıntılar"dan kasıt devrimci savaşımdır. Peki

neden değişik? Burjuva muhalefetten değişik. Yani, diyor, ben hürriyet aşığı olduğum için muhalefet yapmıyorum, ama hürriyetlerle otoriteyi dengelemezseniz gerçekten hürriyet isteyenler ayaklanır. Ben bunları gerçek savaş yolundan şaşırtmak için hürriyet aşığı gibi, size karşı muhalefet yapıyorum.

Bir başka yazısında Ilıcak şöyle diyor:

"Sistemin sakatlığı yüzünden, Cumhurbaşkanı, henüz seçilmeden tartışmaların içine çekilmiştir. Siyasi partiler kurulduktan sonra, tansiyon artacak, konu her vesileyle gündeme getirilecek diye endişe ederiz. Üstelik bir ara-rejime 'evet' demektense, anayasaya topyekun 'hayır' demeyi düşünenlerin sayısı kabarmaz mı?

"Şimdi bütün ümidimiz, Danışma Meclisi'nde yapılacak 2. tur görüşmelerinde ve Milli Güvenlik Konseyi'ndedir. Basın, kamuoyunu yansıtan ve onu etkileyen önemli bir güçtür. Basının sesine kulak vermek gerekiyor..." *(Tercüman,* 22.9.1982)

Sistemden yana akıl hocalığı yaparken, Ilıcak, oldukça uzun erimli çıkarları dikkate alıyor, yalnızca "hayır" denmemesi için değil, ileride de "sorunlar" çıkmaması için çalışıyor. Bu arada cuntaya açıkça "umut" bağladıktan sonra, basının işlevini de güzel açıklıyor. Basında yürüyen tartışma, faşist cuntayla kamuoyu arasında köprü işlevi görüyormuş! Faşist cuntayı kamuoyuna sevdiriyor, kamuoyunun nabzını da faşist cuntaya aktarıyormuş.

Yine bir başka yazıda Ilıcak şöyle yazmış:

"Elbiseyi daraltırken, ölçüyü kaçırmamak, biraz derin nefes alınca dikişlerin patlayacağı bir kıyafet hazırlamamak çok önemlidir." *(Tercüman,* 1.9.1982)

Bütün sorun dikişlerin patlamaması, yani devrimdir.

Metin Toker (Milliyet)

Bu yazar da, anayasaya oldukça ağır eleştiriler yöneltti ama sonunu hep cuntaya ve orduya güven yaratarak, yapıcı bir biçimde bağladı:

"...Görevini tamamlayıp 'alelade vatandaş' olmuş dört kişiye ömür boyu imtiyaz tanımayı Anayasa Mahkemesi reddeder. Böyle bir reddin ondan çok önce MGK'nın kendisinden geleceği şüphesizdir.

"... Subaylar mesleklerinden çekilmedikçe aday olamaz ve seçilemezler. Halbuki, 2. geçici madde bir genelkurmay başkanının, üzerinde üniformasıyla cumhurbaşkanı seçilebilmesinin ötesinde, kendisine bu sıfatı taşırken genelkurmay başkanı üniformasını taşımakta da devam edebilme hakkını vermektedir.

"Cumhuriyetin tarihinde bu hiç görülmediği gibi, cumhuriyet ordusunun tabiatına ve ananelerine tamamiyle zıttır. ... Askerlerle ilgili işler sadece sivillere — hele bu Danışma Meclisi'ne — bırakılmayacak kadar ciddidir.

"... Yarını bugünkü şartlarla değerlendiremezsiniz.

"... Danışma Meclisi'nden çıkacak metnin MGK'de gereken itinayla inceleneceği ümidi bu milletin sağlam kuvvetlerinin ümididir." *(Milliyet,* 21.9.1982)

Metin Toker, cuntaya güvenmekte haklıymış, bir eleştirisi dikkate alındı. Üniformalı cumhurbaşkanı konusunda, eleştirisi dikkate alınmazsa diye, ordunun yıpranmasını önleme çabasıyla suçu "sivillere" atıyor. Uzun dönemli çıkarları hatırlatıyor ve muhalefetini faşist cuntaya güven yaratarak bitiriyor.

Oktay Ekşi (Hürriyet)

Menşeviklerin gerçekçi liberal yazarı Oktay Ekşi, bir yazısında şöyle diyerek cuntaya güven yaratıyor ve endişesinin, bu anayasanın ilerde toplumsal patlama yaratması olduğunu dile getiriyor:

"Bu tasarı Danışma Meclisi'nde ve Milli Güvenlik Konseyi'nde islah edilmezse toplum olarak halimiz dumandır." *(Hürriyet,* 19.7.82)

Bir başka yazıda da, en sol görünümlü muhalefeti yükselten Batur'u eleştiriyor. Eleştirdiği, muhalefetin sol görünümü değildir, sol görünmeye çalışırken, Batur'un yanlışlıkla bazı noktalara ilişkin "tehlikeli" sözler etmesidir:

"... Sayın Batur, eğer tahmin ettiğimiz gibi siyaset yapmaya ve sonuç almaya kararlı ise, Danışma Meclisi'ne karşı kırıcı küçültücü ifadeler kullanmaktan, örneğin 'Kendilerinden başka kimseyi temsil etmeyen, değişik fikirli üyelerin bir araya gelmesi çok zordur. Bu sebeple, Konsey'den bir ikaz gelmeden içeriğinin ve sistematiğinin değişeceği görüşünde değilim' şeklinde konuşmaktan kaçınmalıdır." *(Hürriyet,* 25.8.1982)

Yani Oktay Ekşi diyor ki, Batur Konsey'e güven yaratarak iyi ediyor ama bunu yaparken, Danışma Meclisi'ne güveni o kadar sarsıyor, onu temsil yeteneği olmayan, Konsey'den ikazla çalışan öyle bir kukla organ olarak gösteriyor ki, bugüne güveni sarsıcı sonuçları olabilir.

Teoman Erel (Milliyet)

Bu yazar, çeşitli noktalardan anayasayı eleştiriyor ve sonunda şöyle diyor:

"Bu tür sokuşturmalara uğramış bir metni gerekli ayıklamaları yapmadan, Evren'in prestiji ile birleştirerek millete sunmak ve yedi yıl için değişmez hale getirmek, taşları bağlayıp tehlikeleri salıvermek olur.

"Bu metnin Konsey'de her yönüyle tekrar incelenmesinde yarar vardır." *(Milliyet,* 21.9.1982)

Evren'in prestijini düşünen Erel, anayasanın onu gölgeleyeceğinden ve ileride Evren'in de anayasasının da birlikte hedef alınmasından kaygulanıyor ve Konsey'e umut bağlayarak "eleştirisine" son veriyor.

Teoman Erel, tasarı 24 Eylül'de Danışma Meclisi'nden çıktıktan sonra cuntada fazlaca değişime uğramayacağını bildiğinden, 25 Eylül'de, kötünün iyisi mantığıyla, cuntayı aklama işine başlıyor:

"... Konsey yepyeni bir metni açıklarsa ne olur?

" 'Şok' olur.

(...)

"Bu bakımdan bizim kişisel görüşümüz Konsey'in elindeki son derecede hatalı, eksik ve geriye dönük metni ve buna yönelik eleştirileri esas alarak tasarıyı makule dönüştürmesidir.

(...)

"Biz, son aylardaki yoğun çalışmalardan, tartışmalardan ve eleştirilerden tümüyle kopuk 'hazır bir metin' olduğu iddialarına inanmak istemiyoruz. ...

" 'Fantezilerden uzak' ve 'normale dönük' durmak 'milletimize yaraşır bir anayasa ve demokrasi' vaat eden askerlere daha çok yaraşan bir tavır olur." *(Milliyet,* 25.9.1982)

Bu yazının başlığı, "Sepete mi Tamire mi". Yani Erel demek istiyor ki, anayasa sepetliktir, çok kötüdür. Faşist cunta çok daha iyi anayasalar getirebilirdi ama getirmemesi daha iyi, tamir etsin yeter, çünkü bu tartışıldı. Cunta iyi anayasa getirebilirdi ama bu fantezi olur çünkü tartışılmamış olacak! Tabii asıl cuntaya yaratılan bu güven "fantezi" oluyor!

Mümtaz Soysal (Milliyet)

Daha ilk başlarda, Mümtaz Soysal anayasa komisyonu üyelerini şöyle eleştiriyor:

"Komisyon üyeleri, Türkiye'nin en acımasız işveren çevrelerindeki özlemleri dile getirmek için değil, Türkiye'nin ezilen insanlarını anayasayla bağlayan bir hukuk sistemi çerçevesinde korumak için oraya seçildiklerini unutmuş gibidirler. Tasarı, siyasî yaşamın kuralları bakımından da bunalım giderici değil, bunalım getirici hükümlerle doludur." *(Hürriyet,* 20.7.1982)

M. Soysal'ın bütün "ilericiliği", ezilen insanlar edebiyatı yapmasıdır. Ama Danışma Meclisi'nin işverenleri değil de bu insanları temsil ettiğini, cuntanın ezilenlerden yana bir hukuk sistemi istediğini söylemek ezilen insanlarla alay

etmektir. Ezilen insanların "siyasal bunalım"ından, yani devrimden korktukları için, liberaller kendilerini işte böyle, cuntanın kuyruğunda buluyorlar.

Evren, Ekim'in ilk günlerinde, daha anayasanın son biçimi belli olmadan Burdur-Isparta'da yaptığı konuşmalarda evet kampanyasını başlattı. Bunun üzerine M. Soysal, şöyle yazmış:

"... Endişelerin giderilip giderilmediği henüz belli değilken bir 'hayır kampanyası' açmak ne kadar yanlışsa, neyin halk hakemliğine sunulacağı belli olmadan bir 'evet kampanyası' açmak da aynı ölçüde yanlıştır." *(Milliyet,* 8.10.1982)

M. Soysal, Evren'e ince bir akıl veriyor. Biz, diyor, bu kadar eleştiri yaptık ama hep cunta değiştirir umuduyla insanları avutuyoruz, sen kalktın daha değişmeden savunmaya başladın. Üstelik M. Soysal, bunca eleştirilerini de "hayır"la bağlamamak için çabalıyor.

71 nolu karar çıktıktan sonra ise, 24 Ekim'de M. Soysal, Evren'e "tanıtma kampanyası" için akıl veriyor:

"... Yanıt verecek durumda bulunmayan kuruluşların, organların, kişilerin suçlamasından dikkatle kaçınmak, ağırlığı daha çok olaylardan alınacak objektif dersler üzerinde toplamak ve getirilen çözümlerin gelecekteki etkilerini göstermek gerekecek.

"Bütün bunlar, halk oylaması sonuçlarının saygıdeğer olabilmesi ve tam bir huzur ortamında verilmiş oyların sonucu olarak kabul edilebilmesi için zorunlu koşullar." *(Milliyet,* 24.10.1982)

Dikkat edilirse, yanıt vermek olanağının olmaması, M. Soysal açısından saygıyı, huzuru bozmuyor. Ama Evren objektif konuşmazsa oylama saygıdeğer olmaz! Bu artık liberallikten bile geri bir kayış, faşist cuntaya doğrudan danışmanlıktır.

Muhsin Batur (CHP)

Muhsin Batur'un demeci, bugüne dek basında çıkmış en "ilerici" demeçtir. Mümtaz Soysal gibi genel ezilen insanlardan da değil, çıkarları farklı sosyal sınıfların varlığından açıkça söz ediyor:

"Kişi olarak ben sosyal sınıfların çıkarlarının değişik olmasına rağmen, onlar arasında karşılıklı anlayış sayesinde bir balans kurulabileceği inancındayım."

Batur, bu sosyal sınıflar arasındaki savaştan, devrimden korkusunu şu açık sözlerle dile getiriyor:

"Bir ülkede halkın siyasete katılımı bu kadar sınırlanır ve yasaklanırsa toplumda patlama ve bunalımlar olur. Düşünce ve siyaset yoluyla deşarj olma aşaması yasaklanınca illegal yaklaşımlar ve anarşi bu defa ilk aşama olur. Devamlı tüten yanardağlara karşın arada indifa eden dağların daha tehlikeli olduğu unutuluyor."

Bu korkudan hareketle Batur, Konsey'e yarattığı şu güvenle, gerçekte "sosyal sınıflar arasında balans"dan bile geri düşerek, faşist cuntayla uzlaşmış oluyor:

"... Konsey'den bir ikaz gelmeden içeriğinin ve sistematiğinin değişeceği görüşünde değilim.

"... Umudu Konsey çalışma dönemine erteliyorum." *(Hürriyet,* 25.8.1982)

Deniz Baykal (CHP)

Deniz Baykal, yürütmeye, cumhurbaşkanına olağanüstü yetkiler verilmesine ilişkin olarak şunları söylüyor:

"... Yasama ve yürütme organları arasındaki bu ilişki düzeni, Anayasa geleneğimize tamamen ters bir durum yaratmaktadır. Hükümeti parlamentodan, dolayısıyla milli iradeden koparmaktadır. Tabana dayalı bir hükümet anlayışı yerine tavana asılı bir hükümet istenmektedir. Bu hükümetin tuba ağacı gibi kökleri havada kalacaktır. Bu Anayasa'nın betonarme hesapları yanlıştır. Öngörülen denge bu sıkleti çekmez, statik denge milli irade dışına taşmıştır."

CHP'nin en sol kanatlarında yer alan Baykal'ın da hareket noktası, kurulmak istenen dengenin "bu sıkleti" çekip çekmeyeceği, yani devrimi önlemeye yarayıp yaramayacağıdır.

Baykal'ın bununla bağlı bir başka üzüntüsü de silahlı kuvvetlerin yıpranmasıdır:

"... Cumhurbaşkanının törensel ve sembolik özellikler taşımayıp, yetkilerle donatılmış olması, gerektiğinde, hükümete doğrudan etkili kılınması, devlet başkanını sürekli tartışma ortamında tutacak, bu durum, kendisinin ve dolayısıyla silahlı kuvvetlerin bu tartışma ortamında yıpranmasına yol açabilecektir."

Baykal eleştirilerini övgüyle hafifletikten sonra, gerçekte kendisinin demokratlıkla bir ilgisi olmadığını, şu sözlerle gösteriyor:

"Anayasa ile ilgili eleştirileri yaptıktan sonra şunu gözden kaçırmamak gerekir: Silahlı Kuvvetler, son otuz yılda üç kez müdahelede bulunmuştur, öyle anlaşılıyor ki, 12 Eylül'deki üçüncü müdahale de bundan öncekiler gibi kendine özgü görev anlayışı içinde gerekli gördüğü düzenlemeleri yaptıktan sonra, olağan demokratik hayatı işleterek kışlasına dönecektir. Bu önemli bir gelişmedir. Değerli bir sonuçtur. ...

"... Türk Silahlı Kuvvetleri'nin gerçekleştirmesi gereken işleri içinde ve bir yüksek ulusal saygınlık konusu da Türkiye'yi ikinci sınıf bir demokrasi ezikliğinden kurtarmaktır. ..." *(Hürriyet,* 19.10.1982)

Bu anayasayla kurulacak olanın, insanın içinde hafif bir eziklik yaratacak ikinci sınıf bir demokrasi olduğunu söylemek, geri bir liberalliktir. Türkiye'nin "en demokratik" demokrasisi, ikinci sınıf bile olamamıştır. Bu anayasayla geleni ikinci sınıf demokrasi görmek için, anti-demokratik olmak gerekir.

Şevket Yılmaz (Türk-İş)

Şevket Yılmaz, önce komisyona kızmış ve "umudumuz Danışma Meclisi'nde ve Milli Güvenlik Konseyi'ndedir" demiştir. *(Hürriyet,* 20.7.1982)

Tasarı mecliste görüşülürken ise, Yılmaz şöyle bir uyarı yapmıştır:

"Türk-iş, yüklendiği toplumsal sorumluluğun taşınmaz ve paylaşılmaz bir noktaya itildiğini kaygı ile tespit etmektedir. Tasarının bu haliyle gerçekleşmesinden doğacak geleceğin sorumluluklarını da paylaşmayacağını açıklamayı görev saymaktadır." *(Hürriyet,* 21.8.1982)

Sözü edilen kaygı, bu tasarı karşısında işçilerin tepkisini önleyememe kaygısıdır. Şevket Yılmazların taşıdıkları toplumsal sorumluluk budur, bunu yerine getirememekten korkuyor.

Yılmaz, tasarı meclisten çıkmaya doğru yaklaştıkça, Evren'e ve cuntaya güven yaratma kampanyasını yoğunlaştırmıştır:

"Derdimizi anlatmak için Sayın Devlet Başkanı ile sayın Konsey üyelerinden başka yer kalmadı gibi gözüküyor." *(Hürriyet,* 25.8.1982)

"Anayasa'nın Danışma Meclisi'nden çıkması demek, herşey bitti demek değildir, ümidimiz, tasarının ülke gerçeklerini bilen ve bu gerçekler üzerinde iyi niyetini hiçbir zaman esirgememiş olan Milli Güvenlik Konseyi'ndedir ve tasarının MGK'da büyük çapta değişikliğe uğratılacağı inancındayız." *(Hürriyet,* 23.8.1982)

Gerçekten de faşist cunta "iyi niyetini" yine esirgemedi ve grev hakkını yokettiği tasarının içine, grev sözcüğünün yanına bir de hak sözcüğü ekledi. Hiçbir gerçek anlam taşımayan bazı değişiklikler yaptı. Bunun üzerine Yılmaz şöyle dedi:

"Anayasa tasarısı ile Türk işçilerinin maruz bırakılmak istendiği açık haksızlıklar, Türk-İş'in gerçekçi işaretleri ışığında MGK'ca önemli ölçüde önlenmiş bulunmaktadır. Türk-İş işçi hak ve özgürlükleriyle doğrudan ilgili yasalarda aynı özenin gösterileceği umudu ve beklentisi içindedir." *(Milliyet,* 22.10.1982)

Burada geçen "açık haksızlık" sözü anlamlıdır. Yılmaz'ın istediği anayasa-

da, aldatmacaya daha elverişli, daha demagojik formülasyonlardı. Haksızlıkların sözcükler düzeyinde bile açıkça yansıması onun işini güçleştiriyordu. Derdi haksızlıkların olması değil, bunların açıkça yansımasıydı. Cunta bunu engelleyici bir takım değişiklikler yapınca, Türk-İş yönetiminin istekleri yerine geldi.

Yine de bu anayasaya iyi demek, yapılan değişiklikleri tam göstermek işine gelmeyeceği için, Yılmaz aynı demeçte, bu anayasanın "geçiş" için iyi olduğunu söylüyor ve yapılmayan değişiklikler için de faşist cuntanın bundan sonra çıkaracağı yasalara umut ve güven yaratıyor.

Burjuva muhalefet ve Evren'in "propagandası"

Burjuva muhalefetin yarattığı bunca güvenden sonra, doğal olarak, Evren "propaganda" gezisinde ağzını açar açmaz ilk şu sözleri etti:

"Anayasa'ya kefalet ediyorum, kefil oluyorum" *(Hürriyet,* 25.10.1982)

Bunun üzerine TKP'nin Sesi hemen "zekice" sorular yöneltmeye başladı: "Evren'e kim kefil olsun?"

Evren'e burjuva muhalefetin tümü çoktan kefil olmuştu. Onun kefaletine, onun yarattığı güvene dayanarak Evren öyle konuşabildi. Menşevikler de burjuva muhalefete kefil olarak zincirin bir halkası olmaktan eksik kalmadılar.

Evren'in "propaganda" gezisi, burjuva muhalefetin ön hazırlığı olmadan hiçbir anlam taşımazdı. Evren, gezide, bu ön hazırlıkta yaratılan "güven" platformundan konuştu ve konuşmalarında burjuva muhalefetin bazı öğütlerini dikkate aldı, bazı eleştirilerine ise "akıllıca" yanıtlar vererek "kafaları açmış" oldu.

Buna birkaç örnek verelim.

Nazlı Ilıcak 26.9.1982'de "Anayasa ve taban" başlıklı bir yazısında şu uyarıyı yapmıştı:

"Herşeyden önce bu Anayasanın tabanı yoktur. Kendilerini doğrudan doğruya ilgilendiren birçok kısıtlayıcı madde sebebiyle işçiler, basın mensupları, üniversite camiası, Anayasa'nın karşısına geçmiştir."

Evren ve cunta bunu iki açıdan dikkate aldı. Bir uygulamada, çeşitli kesimleri, özellikle işçileri "memnun edici" ufak söz değişmeleri yaptı. Bir de Evren konuşmasında kesimlerin kesimsel memnuniyetsizliklerini teselli edici sözler etti:

"Kendi mesleğinizle ilgili bir-iki yerini beğenmemiş olabilirsiniz. Ancak onun niye öyle yapıldığını iyi değerlendirirseniz, doğruyu bulursunuz. 200'e yakın maddesi bulunan bir Anayasa'da birkaç maddeyi beğenmeyip Anayasa'nın tümüne hayır demenin doğru bir hareket tarzı olmadığını takdir edersiniz." *(Hürriyet,* 26.10.1982)

Bir başka örnek.

Birçok yazar, bu arada Oktay Ekşi bir yazısında şu eleştiriyi yapmıştı:

"... Geçici maddeler hayli sakıncalı hükümlerle doludur.

"Örneğin Anayasa'nın oylanması sırasında Anayasa için verilecek oyların, Cumhurbaşkanı seçimi için de verilmiş sayılmasının, demokratik anlayışla ve hukuk mantığıyla izahı mümkün değildir. Çünkü Anayasa nihayet bir kanun yahut kurallar dizisidir. Onları beğenmek, beğenmemek ayrı, şu anda Milli Güvenlik Konseyi Başkanı olan ve Anayasa'nın kabulü halinde 'Cumhurbaşkanı' sıfatını kazanacağı, 'Geçici 2'nci maddede' yazılı bulunan Sayın Kenan Evren'in Cumhurbaşkanı olmasını istemek veya istememek ayrıdır. Sözün burasında içtenlikle belirtelim ki, bizzat bizim tanıdığımız, bildiğimiz birçok insan, Anayasa tasarısına yönelik ağır eleştirilerine rağmen, Sayın Kenan Evren'in Cumhurbaşkanı olmasını, Türkiye'nin geleceği açısından bir 'güvence' saymaktadırlar." *(Hürriyet,* 20.9.1982)

Bu eleştiri böyle yöneltilirse, faşist Evren, buna verdiği şu yanıtla, daha da büyük bir "güvence" olma yolunda ilerlemeye elverişli bir fırsat bulmuş olur:

"... Dediler ki Anayasa ayrı sandıkta, Cumhurbaşkanı ayrı sandıkta oylansın. Ne fark edecek? Farzedelim ki, bana atılan oylar daha fazla çıktı da Anayasa oylaması daha az çıktı. Ne çıkacak bundan? Koltuklarım mı kabaracak... Fuzuli masraftan başka ne işe yarayacak. İki tane sandık konacak, o nisbette fazla kağıt konacak masraftan başka hiçbir faydası yok..." *(Tercüman,* 3.11. 1982)

Diyecekler, aman ne alçak gönüllü, ne tutumlu adam! Evren faşist bir diktatör, Oktay Ekşi ise liberal bir yazar ama liberal "muhalefetiyle" Evren'i bir melek, kendisini de yağcı durumuna sokmuş oluyor.

Son bi örnek.

Mümtaz Soysal 15 Ekim'deki yazısında şöyle diyordu:

"Halk oylamasında 'evet'lerin ağır basacağını şimdiden söyleyebilmek için çok ünlü bir falcı ya da çok yetenekli bir nabız yoklayıcı olmak gerekmez. Karşı karşıya bulunduğumuz durum gün gibi ortadadır. Büyük çoğunluk, '12 Eylül öncesine dönüşü engelleyen bir anayasadan yana mısınız, değil misiniz?' sorusunun ışığında oy kullanacak."

Bu gerçekte "evet" propagandasıdır, ama bir durum değerlendirmesi havasında sunulmaktadır. Anayasa kötü de olsa, 12 Eylül öncesine dönmek daha kötüdür mantığıyla, "evet" yönünde şantaj yapılıyor. Kendinden önce *Milliyet* okurlarına Mümtaz Sosyal'ın hazır aşıladığı bu fikri Evren de kullandı:

"Alınan tedbirlerden vazgeçersek 12 Eylül öncesindeki durum daha beter şekilde geri gelir, buna razı mısınız?" *(Hürriyet,* 2.11.1982)

Eğer bu fikrin Mümtaz Soysal gibi kefilleri olmasaydı, Evren'in bu sorusuna, yığınların "razıyız" yanıtını açıkça haykırmaları çok daha ciddi bir "tehlike" olurdu.

III.
Sonuç

Faşist cunta, referandum manevrasıyla amaçlarına ulaşamamıştır, tam tersine önünde bir sürü risk daha biriktirmiştir. Bu riskleri gerçek tehlikeye dönüştürmek için çalışmak tüm sol güçlerin görevidir. Ülkemizde bu olanak vardır.

Verdiğimiz alıntılardan da belli olduğu gibi, faşist diktatörlükten yana olmayan geniş bir burjuva muhalefet vardır. "Ülkemizde olanak vardır" deyince, menşevik mantığa göre, hemen bu burjuva muhalefetle "anayasa cephesi" kurmanın gerekli olduğu akla gelir.

Oysa, aynı alıntıların gösterdiği bir temel nokta vardır. Burjuva muhalefet faşist diktatörlükten yana değildir ama gerçek bir demokrasiden, yığınların siyasete aktif katılımından, açık savaşından yana hiç değildir. Bu bakımdan, bu "çok geniş" burjuva muhalefeti de katarak faşist diktatörlüğe karşı "savaş" cephesini daha da genişletmeye çalışmak, gerçekte savaşta en temel güvence olan yığınların gücünden vazgeçmek, cepheyi daraltmak demektir.

Sorun yalnızca sayısal düzeyde değildir. Bu burjuva muhalefet demokrat olmadığı için, onunla ortak bir temel bulmaya çalışmak, yığınların demokratik bilincini bile bulandırıcı bir temel peşinde koşmak demektir.

Yığınların demokratik bilincini pekiştirmek, onları gerçek demokrasi savaşına katmak için burjuva muhalefeti sergilemek zorunlu bir görevdir. Faşist diktatörlüğe karşı savaşta, burjuva muhalefeti ilerletmenin en küçük bir umudu varsa, bunun da gerçekleşme yolu yığınların dolu dizgin demokratik bilincini, savaşımını geliştirmektir.

Dolu dizgin demokratik bilincin topluma yayılabileceği tek bir odak vardır. Bu da işçi sınıfıdır. Burjuva muhalefetle "anayasa cepheleri" uğruna, hele ki bu sınıfın bilincine en küçük bir gölge düşürmek, toplumu faşist diktatörlüğün karanlıklarına hapsetmekle eşanlamlıdır.

Türkiye'nin ve dünyanın aydınlık geleceği işçi sınıfının ellerinde yükselecektir.

Yığınların öfkesini devrim yoluna akıtacağız

Oniki Eylül 1980'den beri yeni bir örgütlenmeye gitmekte olan burjuva devletinin yapısı gittikçe berraklaşmakta, her türden reformist hayallere son verici niteliği iyice açığa çıkmaktadır.

Faşist cunta yaptıklarını ne kadar "yasallaştırmaya" çalışırsa çalışsın, yine de gerçek yüzünü emekçi sınıflardan gizleyememekte, her gün yeni açıklar vermekte, kendini sergilemektedir. Bu, onun beceriksizliğinin ve aptallığının ürünü değildir. Tam tersine egemen sınıf çok tecrübeli ve akıllıca davranmaktadır. Bunu böyle görmemek düşmanı küçümsemeye götürür, ki bu da tehlikeli sonuçlar yaratır. Cuntanın açık vermesinin nedeni son derece basittir: Burjuvazinin çıkarlarını korumak için vereceği en küçük bir "havuç" yoktur. Ekonomik-toplumsal taban çok zayıftır. O zaman tek silahı sopa ve onu da çok iyi kullanıyor, ama bu başlıbaşına açık düşmedir. Yine de biz o sopaya karşı kendi silahlarımızı — partimizi — güçlendirmediğimiz, güçlü kılmadığımız sürece o silah etkisini gösterecektir.

Örneğin, YÖK'e karşı herkes birşey söyledi, ama sonuçta ne oldu? Öğretim devam ediyor. Sansür halkın haber kaynaklarını yok ediyor. Anayasa konusunda da aynı şey oldu. Halkın bütün bunlara tepkisi örgütlü bir yola dökülmediği için heba olup gidiyor. Yani şunu iyi anlamamız gerekli ki, cunta bir yandan sergileniyor, bir yandan da işini istediği gibi sürdürüyor. Bu noktayı iyi kavramamız ve ona göre savaşım yöntemleri geliştirmemiz gereklidir. Evet yığınlar baskıyı, tezgahı görüyorlar ama bunların alternatifini kendiliğinden bulmalarını beklemek bilime aykırıdır. Bu alternatifi komünistler gösterecekler. Bu da anayasaya, YÖK'e vb. karşı savaşımı devrim savaşına bağlayarak olur.

Yoldaşlar,

Biraz da ülkeden haberler vermek istiyorum. Cuntanın içindeki paylaşım savaşı sürüyor. Bu kavga menşeviklerin sandığı gibi ilericilerle gericiler arasında değil, köpekler arasında leş kavgasıdır. Bir söz vardır: "Ak köpek, kara köpek, ikisi de köpoğlu köpek". İnsan olanın köpek dalaşında tutacağı taraf olamaz. Hele paylaşılmak istenen işçi sınıfının el konulan emeği ise bizim tarafımız bellidir. Efendisinin kim olacağını tartışan köle olmaktan çıkıp, kendi efendimiz olmalıyız.

Bu köpek dalaşının içinde, söylendiğine göre, şu anda en güçlü kişi Nurettin Ersin'miş. Onun en büyük desteklerini ise Genelkurmay 2. Başkanı Necdet Öztorun ile Ankara Sıkıyönetim Komutanı Recep Ergun oluşturuyormuş. Ayrıca Konsey Genel Sekreteri Necdet Uğur da aynı kamptanmış. Evren'den sonra Genelkurmay başkanlığına ya da Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na geleceğine kesin gözüyle bakılıyormuş.

Bu arada, MHP davası, yığınların gözünde cuntanın tarafsızlığı imajını yaratmak olan tarihsel görevini bitirdiği için artık bir an önce bitirilmeye çalışılınıyor. MHP örgütünün esasına hiç dokunulmadığı ve şu anda da devlet içindeki kadrolaşmanın (örneğin TRT, Milli Eğitim, MİT) bu örgütlenmeye göre yapıldığı genel olarak bilinen bir gerçektir. Ankara Sıkıyönetim Komutanı Recep Ergun'un bu davanın sorumluluğunu üzerinden atmaya çalıştığı, geçmişte MHP'lilerle yakın ilişki içinde olduğu da yine bilinen bir gerçektir. Zaten Demirel'in başbakan, Türkeş'in MİT'e bakan başbakan yardımcısı olduğu sırada Nurettin Ersin MİT müsteşarı, Recep Ergun da müsteşar yardımcısıydı.

Bütün bunların yanısıra, anayasa oylamasından sonra cuntanın daha da sert bir siyaset izleyeceği söyleniyor. Bunun bazı göstergeleri şimdiden açığa çıktı. "Sol Yayınları"nın ve "Bilim ve Sosyalizm Yayınları"nın bütün kitapları kitapçılardan toplatıldı. Bir yabancı diplomatın söylediğine göre, MİT içinde "yumuşak" bulunanlar temizleniyor, daha fazla "sertleşmek?!" gerektiğine inananlar "ılımlıları!?" tümüyle tasfiye ediyormuş.

Bu arada, ABD ile askeri ilişkilerde olağanüstü bir hızlanma var. Açık bir hazırlık göze çarpmaktadır. Örneğin Van Havaalanı askeri bölge ilan edildi. Van'a turistlerin girişi yasaklandı. Nusaybin treni yasaklandı. Geçen ay 40 kişilik bir yüksek rütbeli Amerikalı subaylar gurubu Erzurum'a gitti. Bunun nedeninin Van'ın yanısıra oraya da yeni bir Çevik Kuvvet yerleştirmek olduğu söyleniyor. Ayrıca son zamanlarda Esenboğa Havaalanına akşam saat 5'den 10'a kadar ABD hava kuvvetlerine bağlı C-130 nakliye uçakları sürekli iniş-kalkış yapıyorlar ve hem mal hem de kurye taşıyorlar. Bu iş özellikle son günlerde yoğunlaştı.

Bütün bunların yanısıra, bir yabancı devletin yaptığı bir araştırmaya göre anayasa İzmir, Ankara ve İstanbul'da red oyu alacakmış.

Bütün bunlar olurken kemiksiz burjuva aydınlarımız uslu duruyor, satılık canilerle uzlaşmanın yollarını arıyorlar. "Pek aydın" Mümtaz Sosyal, muhabiri olduğu Uluslararası Af Örgütü'ne 8 aydır rapor yazmıyormuş, haber yollamıyormuş.

Bu arada, Genel-İş'in Ankara'da yaptırmakta olduğu binaya harcadığı parayı binlerce kez eleştiren cunta, Erdek'teki askeri kampta, sadece albay ve generallerin girmesine izin verilen, Örümcek adlı gazinoyu yaptırmak için 200 milyon liradan fazla harcama yapmış. Üstelik adı geçen kampa sivil araba girmesi tümüyle yasaklanmışken, kampta kalanlar bir gün bir bakıyorlar, 8 mersedes kampa giriyor. Hepsi sivil Bunlar direk olarak örümcek denilen gazinoya giriyorlar. O sırada bir de yat yanaşıyor iskeleye. Bütün bu siviller binbaşılarla yarbayların bile giremedikleri bu gazinoda yemek yiyorlar. Bunlar için şarkıcı da çağrılmış. Daha sonra sivillerin Çanakkale Seramik'in sahibi İbrahim Bodur ve arkadaşları oldukları anlaşılıyor. Hava Kuvvetleri Komutanı'nın davetlisi olarak çağrılmışlar. Şahinkaya'nın yakın dostlarıymış. Ayrıca Çanakkale Seramik'in bugünlerde ordu inşaatları için bol miktarda bağlantı yaptığı da söyleniyor.

Evet yoldaşlar burjuvazi açık veriyor ama o açıktan yararlanarak onu yenmek bizim görevimizdir, bunu da başaracağız!

Kahrolsun faşist cunta!
Yaşasın devrim!
Yaşasın TKP!

S. Dal Zürih

65. yılında

"Yüzyıllar boyunca devletler burjuva modeline göre kuruldu. İlk kez burjuva olmayan bir devlet modeli keşfedildi. Hükümet aygıtımız hatalı olsa bile bir kere yaratılmıştır, tarihte en büyük icat yapılmıştır, bir proleter devleti yaratılmıştır."

KIZIL EKİM DEVRİMİ YOLUMUZU AYDINLATIYOR

Serdar Soylu

"Rusya vatandaşlarına,
"Geçici hükümet devrildi. Devlet, Petrograd işçilerinin ve garnizonunun önderi, Petrograd işçi ve asker delegelerinin organı — Devrimci Askeri Komite'nin elindedir.

"Halkın uğrunda savaştığı dava — demokratik bir barışın hemen önerilmesi, toprak ağalığının kaldırılması, işçilerin üretimi kontrolü ve Sovyetlerin kurulması — bu dava güvence altındadır.

"İşçi, asker ve köylülerin devrimi çok yaşa!

Petrograd işçi, asker delegeleri Devrimci Askeri Komitesi"

Bundan 65 yıl önce dünya devriminin başlangıcı, Lenin'in kaleme aldığı bu sözlerle dünya halklarına duyuruldu. O günden bugüne dünya devrimi ve Sovyetler Birliği çok yol aldı. Savaşın yakıp yıktığı, harap ettiği bir ülke devralan Rusya proletaryası, 65 yıl içerisinde dünyanın emperyalist devlerinin karşısına güçlü bir sosyalist ülke dikti, sosyalist sistemin doğmasına da katkı yaptı. Sovyetler Birliği ve sosyalist sistem her ileri adımıyla dünya devrimine yardımda bulunuyor.

Bolşevikler Ekim devrimiyle iktidarı aldıkları andan başlayarak, binbir güçlükle boğuşarak ilerlediler. Bu güç-

lüklerin her bölümü Lenin'in çok yazısında söz ettiği gibi sosyalizmin geri bir toplum yapısı üzerinde kurulmasından doğuyordu. İlk devrim, Rusya'da değil, Batı Avrupa'nın ileri kapitalist ülkelerinde bekleniyordu. Olmadı. Güçlüğüyle, eksiğiyle, yanlışıyla proleter diktatörlüğünün ilk devlet aygıtı Rusya'da kuruldu. Önemli olan devrimin gerçekleşmesiydi. Lenin Rusya Komünist Partisi'nin 11. Kongresi'nde yaptığı konuşmada şöyle diyor:

"Yüzyıllar boyunca devletler burjuva modeline göre kuruldu. İlk kez burjuva olmayan bir devlet modeli keşfedildi. Bizim hükümet aygıtımız hatalı olabilir ama ilk icad edilen buhar makinasının da hatalı olduğu söylenir. Hiç kimse onun çalışıp çalışmadığını bilmiyor, önemli olan bu nokta değil, önemli olan nokta onun icad edilmiş olduğudur. İlk buhar makinasının kullanılmaz, işe yaramaz olduğunu kabul etsek bile, şimdi buhar makinamız var. Hükümet aygıtımız hatalı olsa bile bir kere yaratılmıştır, tarihte en büyük icad yapılmıştır, bir proleter devleti yaratılmıştır. Bırakın tüm Avrupa, bırakın binlerce burjuva gazeteleri ülkemizde gözüken yoksulluk ve korkunç durumu yayınlasınlar, ülkemizde işçilerin yalnızca acı çektiğini söylesinler, tüm dünya işçileri hâlâ Sovyet devletine doğru çekilecektir. Bunlar büyük ve kaybetmeyeceğimiz kazanımlardır." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, c.33, s.301)

Genç Sovyet devleti karşılaştığı güçlükleri yenmek, yanlışın yerine doğruyu koymak için işçi sınıfına ve halkına karşı açık bir siyaset izledi. Bir yandan ülke içinde burjuvazi, diğer yandan ülke dışında emperyalistler işçilerin ve köylülerin yaşam koşullarının Bolşeviklerin yönetiminde daha kötüye gittiğini propaganda ederek devrime darbe vurmak istediler. Bolşevikler, işçi sınıfına bu güçlüklerin, yanlışların nedenini açıklayarak, çözüme tüm halkı katarak ilerlediler. Lenin 1919'da iç savaşın sürdüğü sıralarda Komünist Enternasyonal'in kuruluşunu kutlamak için çeşitli parti yöneticilerine yaptığı konuşmada şöyle diyor:

"...Doğrudan ya da dolaylı olarak burjuvazinin yanında

yer alanlar, işçilerin katlandıkları şiddetli güçlükleri göstererek, işçilere erişmeye, onlarda kızgınlık yaratmaya çalışıyorlar. Oysa biz onlara söylüyoruz ki bu güçlükler şiddetlidir ve biz bunları sizden saklamıyoruz. Biz bunu işçilere anlatıyoruz, onlar da zaten bunu kendi deneyimlerinden biliyorlar. Görüyorsunuz biz sosyalizmi yalnızca kendimize kazanmak için savaşmıyoruz, yalnızca çocuklarımızın kapitalistleri ve toprak beylerini tarihsel canavarlar olarak hatırlamalarını sağlamak için değil, bütün dünya işçilerinin bizimle birlikte zaferini sağlamak için savaşıyoruz." (Lenin, c.28, s.483)

Rusya'nın geriliğinin doğal sonucu olarak sosyalizm kuruculuğunun güçlükleri katıyla arttı. İlk devrim daha ileri bir Batı Avrupa ülkesinde, örneğin Almanya'da olsaydı sosyalizm kuruculuğunda, bu ileri yapı üzerinde de mutlaka çeşitli sorunlar çıkardı. Güçlüklerin boyutları değişik olurdu. Ama devrim nerede olursa olsun, sosyalizm kuruculuğunda kaçınılmaz olarak güçlükler çıkacaktır. Önemli olan bizim komünistler olarak çözüme nasıl bir mantıkla yanaşacağımızdır.

Bu mantığın en önemli noktası da sorunların dünya işçi sınıfı önünde açıklanması, resmi iyimserlikle örtbas edilmemesidir. Sorun varken, burjuvazi bunları propagandasına alet edecek diye, yok gibi davranamayız. Bir kez, burjuvazinin sosyalizmde çıkan sorunları propagandasında kullanması bizim tutumumuza bağlı değildir. Tersine zayıflıklarımızı biz söylemezsek burjuvazinin eline bir de "sorunlar sizden gizleniyor" silahını vermiş olacağız. Lenin Rus devriminin karşılaştığı güçlüklerin ileri kapitalist ülkeler işçi sınıfına anlatılmasının gereğini açıklarken şöyle diyor:

"Biz tam ne yapmak için yola çıktığımızı, nasıl yola çıktığımızı, bunun nasıl anlaşılması gerektiğini Avrupalı işçiye göstermeliyiz ki, bu onları sosyalizmin nasıl başarılabileceğiyle yüzyüze getirsin. Onlar kendileri için görsünler: Ruslar iyi olabilecek birşey başlattılar, eğer onlar kötü yapıyorsa biz iyisini yapmalıyız. İşte bunun için onlara olanaklar içinde en çok materyali vermeliyiz ve neyi yeni yaratmaya çalıştığımızı söylemeliyiz. Sovyet yönetiminde yeni tip bir devlet var: Onun amaçları ve yapısının ana hatlarını çizmeye çalışmalıyız, bu yeni tip demokraside niçin bu denli kaos ve irrasyonallik var, açıklamaya çalışmalıyız, onun yaşama güdüsünün ne olduğunu açıklamaya çalışmalıyız." (Lenin, c.27, s.134)

Lenin, Rusya'da yapılan sosyalist reformlar konusunda şöyle diyor:

"Başardığımız sosyalist reformlar kusursuzluktan uzak, zayıf ve yetersizdir. Onlar Batı Avrupa işçisi için yalnızca yol gösterici olacaktır. Kendilerine diyecekler ki 'bu yapılması gerekli işte Ruslar pek iyi bir başlangıç yapamamışlardır.' " (Lenin, c.27, s.188)

Sosyalist devletin güçlüklerini, zayıflıklarını açıklamaktan korkacak birşey yoktur. Bolşevikler bunu iç savaşın en kritik anlarında bile çekinmeden yaptılar. Çünkü sosyalist devlet işçi sınıfının ve halkın *bilinçli* desteğine dayanır. Gücünü, yığınların neyi, ne için yaptığını bilmesinden alır. Lenin Dünya Savaşı'nın yarattığı yorgunluğun açıklanmamasından yana olan görüşleri yanıtlarken şöyle diyor:

"Burjuva inançlarına göre, halk emperyalist hükümetlere boyun eğerek katliama gözü kapalı gittiği zaman güç vardır. Burjuva yöneticiler hükümet gücüyle halkı itmek istedikleri yöne itebiliyorlarsa, o zaman burjuvazi, devletini güçlü kabul eder. Bizim güç fikrimiz değişiktir. Bizim fikrimize göre halk politik olarak bilinçli olduğu zaman devlet güçlüdür. Halk herşeyi bildiği, herşey hakkında fikir oluşturabildiği, herşeyi bilinçli yaptığı zaman güçlüdür." (Lenin, c.26, s.256)

Bizim biçare menşeviklerimiz ise "Yaşasın Sovyetler Birliği" diye bağırmayı Sovyet dostluğu, sosyalizmin sorunlarından konuşmayı ise anti-Sovyetizm sanıyorlar. Ekim devriminin yıldönümünde Azerbeycan ve Gürcistan'ı tanıtmaktan öteye gidemediler. Bir de, dağıtılmayan *Atılım*'da bir kutlama yazısı yazdılar mı enternasyonalist görevlerini tamamlamış olacaklar. Onların Sovyet dostluğu anlayışı işte bu denli sığ ve biçimseldir. Ama Türkiye proletaryasının bilinci artık bu düzeyleri çoktan aşmıştır.

Yürükoğlu yoldaşımız *Yaşayan Sosyalizm* kitabında şöyle diyor:

"Az gelişmiş bir ülkede, Çarlık toprakları üzerinde kurulan sosyalizm tüm aksak ve eksik yanlarına karşın, bir kez, varolabilmesiyle büyük başarıdır. Sonra, en çetin koşullarla boğuşarak Sovyetler Birliği'ni dünyada bugünkü yerine ulaştırmasıyla büyük başarıdır. Sosyalizmin orada neler yaptığını göstermek herhalde sosyalizme de, Sovyet işçisine de en gerçek övgüdür. Sovyetlerin gelişmesini abartmak ise ona yarar değil, zarar veriyor." (R. Yürükoğlu, *Yaşayan Sosyalizm, İşçinin Sesi* Yayınları 25, s.64)

Bugün dünya devrim istiyor. Yaşayan sosyalizmin birçok zayıflığı, onun emperyalist sistemle çevrili olmasından, devrimci merkez Sovyetler Birliği'nin başka ülkelerde devrimlerle beslenememesinden kaynaklanıyor. Kapitalist ülkeler işçi sınıfına düşen görev, kendi ülkesinde devrimi gerçekleştirmek ve yaşayan sosyalizmi olduğu gibi görerek, uygulamasından dersler çıkarıp daha iyisini yapmaya çalışmaktır.

Türkiyeli komünistler olarak sorumluluğumuz, Sovyetler Birliği'ni, sosyalist ülkeleri başarılarıyla, güçlükleriyle Türkiye proletaryasına anlatmak ve emperyalizmin bu zayıf halkasında devrimi gerçekleştirmektir. Türkiye işçi sınıfı devrimi yaparak, sosyalist sistemi çeviren zincirin önemli halkalarından birini koparacaktır. Ancak o zaman dünya devrimine görevini yerine getirmiş olacaktır.

Ekim Devrimi'nin 65. yıldönümünü bu görevin bilincinde kutluyoruz.

Yaşasın Sovyetler Birliği!
Yaşasın dünya devrimi!
Yaşasın komünizm!

L ndra'daki Türkiyeli işçil r faşist anayasaya hayır dediler

Londra'da İTİB, İTÖF ve LİB'in ortaklaşa düzenlediği "faşist anayasaya hayır kampanyası" Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi'nin (TDHSK) de çalışmalarını bu alanda yoğunlaştırmasıyla genişledi ve referandum günü yapılan yığınsal bir toplantıyla sona erdi.

Kampanya süresince birbirini tamamlayan birçok eylem içiçe sürdürüldü. 31 Ekim günü, Türkiyeli işçi ve öğrencilerden geniş bir kalabalığın katıldığı bir toplantıda, anayasa tasarısı üzerine bir seminer verildi. Seminerden sonra LİB'in kampanyanın bir parçası olarak düzenlediği karikatür yarışmasında birincilik, ikincilik ve üçüncülük için oylama yapıldı. Daha sonra da Londra çapında düzenlenen "anayasa referandumu" başlatıldı.

Anayasa referandumu 31 Ekim-1 Kasım tarihleri arasında sürdürüldü. Seçmenler oylarını dört ayrı sandığa attılar. Sandıklardan üçü Türkiyelilerin yoğun olduğu bölgelerdeki lokal, kitapçı vb. yerlere konuldu. Dördüncüsü ise fabrikalarda, işyerlerinde, kahvelerde, okullarda dolaştırıldı. Oy verme işlemleri sırasında yoğun olarak bildiri dağıtıldı.

Londra'da düzenlenen referandumun Türkiye'dekinden temel farklılığı ister evet, ister hayır yönünde olsun her türlü propagandanın serbestçe yapılabilmesiydi. Seçim sandıklarının götürüldüğü fabrikalar cuntanın, anayasanın niteliğiyle ilgili canlı tartışmalara sahne oldu.

7 Kasım günü, Türkiye'de faşist anayasanın halkoyuna sunulduğu gün Londra'daki bir sinema salonunda yığınsal bir toplantı düzenlendi. Salon Türkiyeli ve yabancı dinleyicilerle tıklım tıklım doluydu.

Toplantıda Londra'da yapılan halk oylamasının sonuçları açıklandı. Sonuçlar şöyleydi: Evet oyları 106, hayır oyları 495. Faşist cunta binbir baskı altında yapılan referan-

dumda evet oyları %91'lik bir çoğunluk sağladı diye propaganda yapadursun, demokratik bir ortamda, demokratik yöntemlerle yapılan Londra referandumunun sonuçları cuntanın oranının gerçeği ne kadar yansıttığının çapı küçük ama anlamı büyük bir göstergesi oldu.

Daha sonra 31 Ekim günü elemeleri yapılan karikatür yarışmasında derece alan arkadaşlara ödülleri verildi. Toplantının sonunda Yılmaz Güney'in Düşman adlı filmi gösterildi.

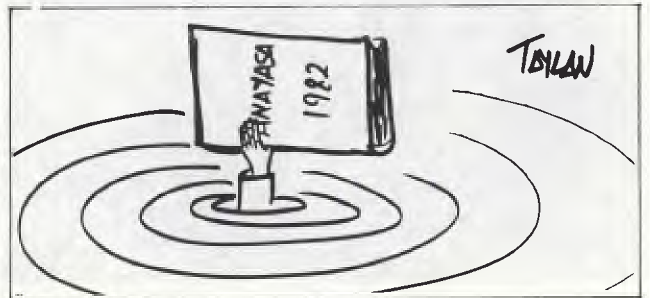
Toplantının çok önemli bir bölümü de TDHSK tarafından düzenlenen ve İngiltere'nin değerli demokratlarının da konuşmacı olarak katıldığı paneldi. Toplantının bu bölümünü Avrupa Parlamentosu üyesi Richard Balfe yönetti.

İşçi Partisi saylavlarından Ernie Roberts yaptığı konuşmada İşçi Partisi'nin faşist cuntayı protesto etme kararı aldığını duyurdu. İşçi Partisi'nin bu kararı alkışlarla karşılandı. Ayrıca Ernie Roberts, Kıbrıs Türk Cemiyeti adlı milliyetçi örgütten kendisine gelen ve İngiltere'de Türkiyeli ve Kıbrıslı demokratların, devrimcilerin çalışmasını karalayan bir mektubu okudu ve güzel bir biçimde yanıtladı.

Daha sonra söz alan Avrupa Parlamentosu üyesi Alf Lomas Türkiye'deki tutuklamaların ne kadar geniş olduğunu anlattı ve "bu toplantıda söylediklerimizi Türkiye'de söyleseydik bizim hepimizi tutuklarlardı" dedi.

TDHSK Sekreteri Jim Moody ise son aylarda Türkiye'de yaşanan olayların bir değerlendirmesini yaptı. Demokratların gözünde cuntanın faşist karakterinin referandum öncesi daha da açığa çıktığını söyleyen Moody, kendi sivil kadrolarını yaratamayan cuntanın bu açmazını MHP kadrolarına yönelerek gidermeye çalıştığını örnekleriyle anlattı.

Son konuşmacı Avukat John Bowden anayasanın önemli maddeleri üzerinde durarak insan haklarının nasıl ayaklar altına alındığını vurguladı. John Bowden'ın değindiği ilginç noktalardan biri de anayasanın 53. maddesiyle ilk bakışta çocukları koruyormuş gibi göründüğü, oysa bu maddeyle işverenlere çocuk işçi çalıştırma hakkının anayasal bir hak olarak verildiğini vurgulamasıydı. 7 Kasım 1917 günü Rusya proletaryasının Avrora'nın topuyla yeni bir anayasa anlayışını dünyaya müjdelediğini belirten Bowden "Türkiye işçi sınıfı da dünyaya aynı duyuruyu yapacaktır" sözleriyle konuşmasını bitirdi.

Ref randumda d ğru tutum

Türkiye'de faşist cuntanın anayasası 7 Kasım'da halkoyuna sunuldu. Bu taslağın "onaylanması" ile son iki yılda finans-kapitalin çıkarları doğrultusunda devletin faşistleştirilmesi yasallık kazanacaktır.

Komünistler faşist anayasanın çıkışını önlemek ve faşizmi yıkacak devrimci savaşı yükseltmek için gerici anayasaya karşı demokratik anayasa kavgasını günün en önemli bir görevi olarak belirlediler. "Anayasaya hayır" tutumunun halka malolması için, faşist anayasayı sergileyip, bu konuda burjuva propagandasına ve yanlış küçük burjuva tutumlara karşı çıktılar. Demokratik anayasa, demokratik devlet propagandasını sürdürüyorlar. Halklarımızın demokratik istem ve haklarının en kararlı ve tutarlı savunucusu işçi sınıfımızın demokrasi kavgası içinde devrime hazırlığı için çalışıyorlar.

Burjuva liberal muhalefetin ezici çoğunluğu karın ağrılarına rağmen anayasaya "evet" dediler. Onların korkuları işçi sınıfıydı, halktı. Faşizm ise kapitalizmi kurtarmak için burjuvazinin son çaresidir. Tam da bu nedenden "evet" diyeceklerdir.

Küçük burjuva hareketlerin tutumunu üç ana başlıkta toplayabiliriz:

Birincisi, küçük burjuvazinin reformist kesiminin tutumudur. Anayasaya hayır dediler. Ama hepsi anlaşmış gibi, 1961 burjuva anayasasından "biraz daha ileri anayasa" önererek, anayasal düşler yaratmaya yaradılar. İşçi sınıfımızın bilincini bulandırdılar. Faşist cuntanın referandumunu, işçi sınıfımıza tartışma ve propaganda hakkı(!) tanımaması dışında fazla antidemokratik bulmadıkları için katıldılar.

İkincisi, küçük burjuva devrimci kesiminin çoğunluğunun tutumudur. Anayasa tartışmasına katılan ama tutarlı bir demokratik alternatif sunmadan, "faşist anayasaya hayır"ı savunan tutum.

Üçüncüsü, küçük burjuva devrimci kesiminin geri kalan kesiminin tutumudur. Bunlar halka oylamaya katılmayın diyerek fiilen boykot çağırdılar. Sonucu açısından en yanlış tutum bu olduğu için, üzerinde kısaca duracağız.

Lenin boykot konusunda komünistlerin tutumunu şöyle belirliyor:

"Boykotun uygulanacağı koşulları incelemek zorundayız. Yığınlara, devrimin yükseldiği durumlarda boykotun geçerli ve bazen vazgeçilmez yöntem olduğu fikrini aşılamalıyız. Fakat devrimin gerçekten yükseliş içinde olup olmadığı — ve bu boykot çağrısının temel koşuludur — sorusu bağımsız olarak ele alınmalı. Gerçeklerin ciddi analizi temelinde kararlaştırılmalıdır. Böyle bir yükselişin yolunu gücümüz yettiğince hazırlamak ve de zamanı doğru seçilmiş boykotu reddetmemek bizim görevimizdir. Fakat boykot sloganını her kötü veya çok kötü bir temsili kuruma genel olarak uygulanır addetmek kesinlikle yanlış olur." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, c.13, s.40)

Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullara devrimci soğukkanlılıkla bakarsak, boykot geçersizdir. Finans-kapital çıkarlarını savunmak, sorunlarını çözmek için faşist askeri darbe yapmış. Bugün iktidarını yasallaştırmak için bir anayasa çıkardı. Devrimci durum bastırılmış, gericilik dönemi yaşanıyor. Yığın hareketleri yok. Son aylarda tekil grevler, direnişler oluyorsa da, bunlar yığın psikolojisinin cuntaya karşı döndüğünü gösteren küçük ipuçları olmaktan öteye gidemiyor. Bugün başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi halkımızda cuntaya karşı kin birikmiştir, ancak 12 Eylül yenilgisinin yaraları henüz sarılamadı.

Bu durumda, "anayasaya hayır"dan başlayıp demokratik anayasa, demokratik devletin propagandasını yaparak, bunun tek yolunun devrimden geçtiğine inandırarak halkın içindeki kini patlatıp, onu tüm enerjisiyle devrimci savaşıma çekebiliriz. Bunda başarılı olduğumuz ölçüde gerçek demokrasiye yakınlaşacağız.

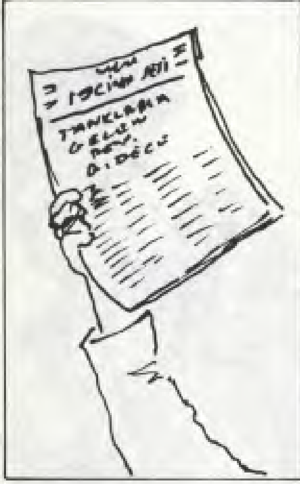
Türkiye'de varolan tüm cılız legal ve ağırlığıyla illegal olanaklardan yararlanarak işçi sınıfımıza, emekçi yığınlara ulaşmak zorundayız. Faşist anayasanın neyi amaçladığını sergilemek, yerine gerçekten demokratik bir anayasa savunmak, burjuva basını tarafından yaratılan anayasal düşlerle savaşmak bugünün devrimci görevidir.

Boykot çağıran tutum, boykot silahını anlamamıştır. Devrimci yığın çıkışlarının olmadığı dönemde, hele devrimci alternatifin propagandasını yapmadan bu silahı kullanmak onu harcamak demektir. Bu yoldan, yığınların gözünde de lafazan olmaktan öteye gidilemez. Yığınların gönlü boş laflarla kazanılmaz. Bu tutum, faşist cuntayı "meşrulaştırmak" kılıfı arkasında, devrimci görevleri atlıyor. Yığınları, burjuva propagandasında boğulmaya terkediyor.

İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız bunlardan da öğrenecektir, dersini çıkartacaktır. Gerçek sınıf öncüsünün komünistler olduğunu görecektir. Devrimi gerçekleştirip, işçi demokrasisini gerçekleştirecektir.

Yavuz Savaşçı, Londra

Tek devrimci gücümüz İşçinin Sesi

Yoldaşlar,
Bizler haklı davamız uğrunda devrimci savaşımımızı sürdürüyoruz ve sürdürmeye gönülden kararlı, inançla, bağımlıyız. Çalışmalarımızın biraz kopuk geçtiği 1 Mayıs kutlamaları ve Yaz Taarruzu'ndan sonra anayasaya hayır kampanyasına biz de protesto ve sergileme çalışmalarıyla katıldık.

İşçi sınıfımızın yıllardan beri sürüp gelen devrimci savaşımından korku dolu olan burjuvazi, 1961 Anayasası'na bile nasıl saldırıyor. Yeterince gerici olan 1961 Anayasası'nı mıncıklaya mıncıklaya, burjuvazi, tüm çalışan insanların, işçi ve emekçilerin yaşamasını yasaklayan faşist bir anayasa getirdi. Yeni anayasayla bugünkü faşist işleyişleri yasal olarak yarın da sürdürmek istiyor. Bu anayasa işverenlerin, sömürücü sınıfın çıkarlarını garantiye almak, buna karşı savaşan işçi sınıfımıza ve halkımıza baskı düzenlemek için hazırlanmıştır. Bu anayasa faşisttir.

Bu anayasayı halkımıza zorla kabul ettirmek için burjuvazi, başından beri tüm baskılarını sürdürüyor. Bu baskılara, zorbalığa ve barbar sömürüye karşı toplumumuzun tepkileri büyüyor. Büyüyen tepkileri daha da yaygınlaştıracak ve bu anayasayı da, faşizmi de dönen tarih tekerlekleri altında ezecek tek devrimci güç işçi sınıfıdır. Bu sınıfın sesi gazetemize, örgütümüze güveniyoruz.

Ankara
H.Çakmaklı

Alman Komünist Partisi'yle ilişkilerimiz gelişiyor

Yoldaşlar Alman Komünist Partisi (DKP) ile enternasyonalist ilişkilerimiz her geçen gün daha çok gelişiyor.

Geçtiğimiz Cumartesi günü, yani 30 Ekim 1982'de DKP Kreiss-Nord Şubesi ile Winterhude semtinde gazete satışına çıktık. İnfo masası izni olmadığı için, küçük bir sehpanın üzerinde *İşçinin Sesi* gazeteleri, DHSK broşürleri ve DKP haftasonu yayın organı UZchten'leri beraberce koyduk. Birbirimizin gazete ve bildirilerini dağıttık.

Önümüzdeki haftalarda DKP ve *İşçinin Sesi* yayınlarını sergilemek için ortak info masası açacağız. DKP'yle zaman içerisinde ilişkilerimiz gelişiyor. 7 Kasım'da yapacak olduğumuz Ekim Devrimi'ni kutlama toplantısına çok sayıda geleceklerini belirttiler.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Hamburg

Kankun Konferansı referans kitabı oldu

Yürükoğlu yoldaşımızın *Kankun Konferansı ve Düşündürdükleri* kitabı, North London Politeknik'te, Sosyoloji bölümünde araştırma yapan öğrencilerin 1982/83 ders yılı referans kitapları listesine girdi.

Yoldaşımızın kitabı, Sosyoloji bölümünde ilerici eğitim görevlileri ve öğrenciler tarafından bilimsel ve çok öğretici bulundu. Ayrıca *Kankun Konferansı ve Düşündürdükleri* kitabının okunmasından sonra eğitim görevlileri ve öğrenciler, yoldaşımızın *Yaşayan Sosyalizm, Sosyalizm ve Demokrasi, Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitaplarını da büyük ilgiyle okuyorlar.

ÇOCUK GÖZÜYLE

Deniz:
Orak çekiçli kızıl bayrak taşıyan işçiler, polisin baskılarına karşın anayasaya "hayır" diyorlar. Bu "hayır", yalnızca oy anlamında değil, yığınları savaşa çağrı anlamı taşıyor. Bunun sonucu ise güneşte beliren kızıl yıldızda yansıyor.

Savaş:
Faşist diktatörlüğün, tanklarla bekçilerle ve bekçi köpekleriyle yaptığı tüm baskılar boşunadır. Bu baskılar, hapishanelerdeki devrimcilerin orak çekiçli kızıl bayrağı yükseklerde dalgalandırmalarına, devrimci marşlar haykırmalarına engel olamıyor.

